

RIKSDAGENS PROTOKOLL.

1875. Andra Kammaren. N:o 28.

Måndagen den 5 April.

Kl. 7 e. m.

§ 1.

Herr Talmannen tillkännagaf, att, enligt Herr Talmannen tillhandakommen skrifvelse från militärchefen vid Kongl. flottans station i Stockholm, uppvisning med exercisskolans afdelningar komme att ega rum i exercishuset å Skeppsholmen torsdagen den 8 i denna månad kl. 9—11 f. m.; hvarom bemålde militärchef ansett sig böra meddela underrättelse, för den händelse Kammarens ledamöter skulle åstunda att vid uppvisningen närvara.

§ 2.

Upplästes och lades till handlingarne 2:ne så lydande sjukbetyg:
Att Ledamoten af Riksdagens Andra Kammare Herr Joh. M. Wikström, som härstädes ligger under behandling för sin sedan längre tid förhandenvarande organiska hjertsjukdom, ännu lider sådant men af ifrågavarande sjukdom, att han ovilkorligen är nödsakad att tills vidare begära ytterligare ledighet från riksdagsgörömlen, detta intygas på aflagd embetsed och bekräftas med denna min edeliga förpligtelse: »Så sant mig Gud hjelpe till lif och själ»!

Uddevalla den 31 Mars 1875.

O. E. Ahlström,
Med. D:r. Prov.-läkare.

Att Riksdagsmannen S. F. Norén, som lider af börjande ansigtsros, bör för att förekomma dess vidare spridning, under några dagar hålla sig hemma, intyggar

Stockholm den 5 April 1875.

P. J. Wising,
Med. D:r.

§ 3.

Föredrogs och hänvisades till Stats-Utskottet Kongl. Maj:ts i Kammarens senaste sammanträde bordlagda proposition, angående inköp för statens räkning af frimurareordens hus å Riddarholmen i Stockholm.

§ 4.

Efter föredragning dernäst af Andra Kammarens Andra Tillfälliga Utskotts utlåtande N:o 5 (i samlingen N:o 19), angående försäljning af sprit- och etherhaltiga varor, blef detta ärende, på begäran, för andra gången bordlagdt.

§ 5.

Angående ändring i lagens stadganden om ansvar för skogsåverkan.

Till afgörande förekom Lag-Utskottets utlåtande N:o 9, i anledning af Kongl. Maj:ts proposition till Riksdagen med förslag till förordning angående ändring i strafflagens stadganden om ansvar för skogsåverkan.

Kongl. Maj:t hade i sin berörda proposition framlagt till Riksdagens antagande följande förslag till förordning:

»Härigenom förordnas, att 1, 2 och 16 §§ i 20 Kap. samt 3 och 4 §§ i 24 Kap. strafflagen skola erhålla följande förändrade lydelse:

20 Kapitlet.

§ 1. Hvar, som stjälar gods eller penningar öfver femton riksdaler, dömes, för stöld, till straffarbete i högst sex månader, der ej annorledes här nedan stadgadt är.

Går värdet ej öfver femton riksdaler, och är gerningen ej utmärkt med sådan omständighet, att den ändock, efter ty i 7, 10 eller 12 § sägs, för stöld anses skall, då kallas den snatteri; och vare straffet derä böter, högst ett hundra riksdaler, eller fängelse i högst sex månader.

§ 2. Den, som å skog eller mark, deri han ej eger del eller den han ej innehafver eller eger rätt att nyttja, oloffigen faller träd, i uppsåt att trädet eller något deraf sig eller annan tillogna, eller, i sådant uppsåt, oloffigen tager, af växande träd, ris, gren, näfver, bark, löf, bast, ollon eller nötter; varde, ändå att han det icke bortfört, straffad såsom för stöld, der värdet går öfver femton riksdaler. Går det ej öfver femton riksdaler, vare lag, som i 24 kapitlet sägs.

§ 16. Den, som, med vetskap om den oloffliga åtkomsten, emottagit, dolt, köpt eller föryttrat något af hvad stulet är, eller besörjt omarbetning eller förändring deraf, skall med afseende å värdet af det, hvarmed han dylik brottslig befattning tagit, straffas för stöld eller snatteri efter 1 §; vare ock lag som i 10 eller 11 § sägs, der han förut stöld, snatteri, inbrott, rån eller försök dertill begått.

Ej må hvad nu stadgadt är tillämpas för delaktighet i brott efter 2 §, då värdet af det, hvarmed brottslig befattning tagits, ej går öfver femton riksdaler.

24 Kapitlet.

§ 3. Fäller, syrer eller bläcker man oloffigen träd å annans skog eller mark, i uppsåt att trädet eller något deraf sig eller annan tillogna, eller tager oloffigen der växande gräs, torf eller, af växande träd,

ris, gren, näfver, bark, löf, bast, ollon eller nötter; varde, ehvad han det bortfört eller ej, straffad för åverkan, der ej efter 20 kapitlet gerringen skall annorledes anses; och vare straffet böter, högst ett tusen riksdaler, eller fängelse i högst sex månader. Äro omständigheterna synnerligen försvarande: då må till straffarbete i högst ett år dömas.

§ 4. Tager man olofligen vindfalle eller annat sådant, som ej till bruk upphugget eller beredt är: straffes med böter eller fängelse i högst sex månader.»

Och var af Utskottet, i anledning af denna Kongl. Maj:ts proposition, föreslaget:

att Riksdagen, med förklarande, att samma nådiga proposition icke kunde i oförändradt skick bifallas, måtte för sin del besluta en författning, som, hvad inledningen till författningsförslaget äfvensom lydelsen af I § 20 Kap. strafflagen beträffar, var i allo öfverensstämmande med Kongl. Maj:ts förslag, men i hvilken åt öfriga af ofvan omnämnda paragrafer i nämnda lag gifvits följande lydelse:

20 Kapitlet.

§ 2. Den, som å skog eller mark, deri han ej eger del eller den han ej innehafver eller eger rätt att nyttja, olofligen faller träd, i uppsåt att trädet eller något deraf sig eller annan tillägna, eller, i sådant uppsåt, olofligen tager, af växande träd, ris, gren, näfver, bark, löf eller bast; varde, ändå att han det icke bortfört, straffad för stöld eller snatteri.

§ 16. Den, som, med vetskap om den olofliga åtkomsten, emottagit, dolt, köpt eller förytttrat något af hvad stulet är, eller besörjt omarbetning eller förändring deraf, skall med afseende å värdet af det, hvarmed han dylik brottslig befattning tagit, straffas för stöld eller snatteri efter I §; vare ock lag som i 10 eller 11 § sägs, der han förut stöld, snatteri, inbrott, rån eller försök dertill begått.

24 Kapitlet.

§ 3. Fäller, syrer eller bläcker man olofligen träd å annans skog eller mark, i uppsåt att trädet eller något deraf sig eller annan tillägna, eller tager olofligen der växande gräs, torf eller, af växande träd, ris, gren, näfver, bark, löf, bast, ollon eller nötter, varde, ehvad han det bortfört eller ej, straffad för åverkan, der ej efter 20 kapitlet gerringen skall såsom stöld eller snatteri anses; och vare straffet böter, högst ett tusen riksdaler, eller fängelse i högst sex månader. Äro omständigheterna synnerligen försvarande: då må till straffarbete i högst ett år dömas.

§ 4. Tager man olofligen vindfalle eller annat sådant, som ej till bruk upphugget eller beredt är; straffes med böter eller fängelse i högst sex månader.

Mot hvad Utskottet sålunda hemställt voro, enligt hvad utlåtandet utvisade, reservationer inom Utskottet afgifna af Herrar Grefve Sparre, Ribbing, Grefve Mörner, Caspersson, Friherre Wrede, Sundell, Afzelius, Magnus Jonsson, Svanberg och Wennérus.

Användande ändring i lagens stadganden om ansvar för skogsåverkan.
(Forts.).

Angående ändring i lagens stadganden om ansvar för skogsåverkan.
(Forts.)

Grefve Sparre hade i sin reservation föreslagit, att nedannämnda §§ i 24 Kap. strafflagen skulle komma att lyda som följer:

»3 §. Syrer eller bläcker man oloffigen träd å annans skog eller mark, i uppsåt att trädet eller något deraf sig eller annan tillegna, eller tager oloffigen växande gräs, torf, eller, af växande träd, ris, gren, löf, ollon eller nötter, straffes, ehvad han det bortfört eller ej, med böter högst ett tusen riksdaler eller fängelse i högst sex månader. Aro omständigheterna synnerligen försvärande, då må till straffarbete i högst ett år dömas.

6 §. Säljer delegare i samfäld skog eller mark derifrån oloffigen bort träd eller del deraf eller annat, som i 3 eller 4 § nämndt är, eller missbrukar han eljest sin rätt i sådan samfällighet, straffes med böter.

7 §. Svedjer brukare eller verkställer torf- eller ljungbränning oloffigen å legd jord, eller gör han derå annan åverkan eller fäller oloffigen växande träd i uppsåt att trädet eller något deraf sig eller annan tillegna, vare lag som i 2, 3 eller 4 § sägs. Säljer han från legd jord bort träd eller del deraf eller annat, som i 3 eller 4 § omtalas, eller öfverträder eljest sin nyttjande rätt, varde straffad efter ty i samma §§ skils»;

hvarjemte Herr Grefven instämt med Herr Ribbing i afseende på redaktionen af ifrågavarande lags 20 Kap. 1 och 2 §§, för hvilka Herr Ribbing i sin vid utlåandet fogade reservation föreslagit en sådan lydelse:

»1 §. Tillgriper man oloffigen hvad man vet höra annan till, penningar eller gods, ehvad det är löst, eller genom tillgreppet afsöndras från fast egendom, i uppsåt att sig eller annan det tillegna; och går det öfver 15 riksdaler, dömes, för stöld, till straffarbete i högst sex månader, der ej annorlunda här nedan stadgadt är, eller gerningen är såsom annat brott efter denna lag straffbar.

2 §. Går värdet ej öfver 15 riksdaler, och är gerningen ej utmärkt med sådan omständighet, att den ändock, efter ty i 7, 10 eller 12 § sägs, för stöld anses skall, eller såsom annat brott efter denna lag straffas; då kallas den snatteri; och vare straffet böter, högst ett hundra riksdaler, eller fängelse i högst sex månader.»

Beträffande sättet för föredragningen af ifrågavarande ärende, hemställde Herr Talmannen, att Utskottets författningsförslag måtte få paragrafvis behandlas, samt att inledningen, först sedan beslut fattats rörande alla de särskilda paragraferna, måtte till granskning företagas. Kammaren biföll denna hemställan; och skedde alltså först uppläsning af Utskottets förslag till lydelse för 20 Kap. 1 § strafflagen.

Ordet begärdes af

Hans Excellens Herr Justitie-statsministern Carlsson; Herr Talmannen, mine Herrar! Såsom enhvar af Kammarens ledamöter torde finna, ligger den hufvudsakligaste skillnaden mellan Kongl. Maj:ts proposition och

Utskottets förslag deri, att enligt den Kongl. propositionen skogsåverkan icke skulle kunna bestraffas annorledes än som åverkansbrott, såvida icke det åverkades värde öfverstege 15 kronor eller uppginge till det belopp, vid hvilket olofligt tillgrepp af lös egendom straffas såsom stöld, hvaremot enligt Utskottets förslag skogsåverkan till mindre värde skulle kunna bestraffas 1:a och 2:a gången som snatteri samt 3:e gången och oftare som stöld, huru ringa det åverkades värde än vore.

Angående ändring i lagens stadganden om ansvar för skogsåverkan.
(Forts.)

I formelt hänseende synes måhända Utskottets förslag hafva företräde, men annorlunda gestaltar sig frågan i materielt hänseende. Riktigheten af Utskottets förslag förutsätter nemligen, att den del af skogsåverkan, som enligt samma förslag skulle kunna bestraffas såsom snatteri, har den senare förbrytelsens kännetecken; men att denna förutsättning är riktig, tillåter jag mig betvifla. En mängd, ja, man skulle nästan kunna säga flertalet af de smärre skogsåverkningarne föröfvas icke med tanke på någon oloflig vinning utan stundom af sjelfsvåld eller okynne, stundom och oftast under det möjligen förhastade antagande, att den obetydliga åverkningen skulle af skogsegaren med likgiltighet anses, om han erhöle kännedom om densamma. Nästan dagligen torde inträffa, att någon för tillfälligt begagnande olofligen tager på annans mark a den öppna skogen ett stycke bark eller näfver eller en gren från ett växande träd eller i en hagmark, der mångenstädes skogsväxten anses vara till förfång för betet, faller ett träd eller tager ris eller löf.

Om ock detta handlingssätt bör såsom otillåtligt bestraffas, så kan likväl med fog ifrågasättas, huruvida straffbarhetsgrunden är densamma som vid tjufnadsbrotten. Men äfven om straffbarhetsgrunden verkligen vore densamma, bör likväl erkännas, att det här i Sverige är för lagstiftningen orådligt att sträcka likställigheten mellan förenämnda slag af förbrytelser längre, än allmänna rättsuppfattningens understöd för lagen kunde med säkerhet paräknas. Är man ense härom; så torde böra tagas i betraktande att, oaktadt under flera år vid våra riksdagar förhandlats om lagförändringar i ändamål af skogsåverkans bestraffande såsom tjufnad, hafva vi likväl ännu i dag icke kommit längre, än att icke ens den gröfsta skogsåverkan får till tjufnad hänföras. Ännu har icke förflutit ett år, sedan Riksdagen till Kongl. Maj:t inkom med förslag, att skogsåverkan endast då den vore af gröfre beskaffenhet borde bestraffas lika med stöld, och det är endast två dagar sedan Första Kammaren genom bifall till Kongl. Maj:ts proposition tillkännagaf, att denna Kammare för sin del icke ansåg, att skogsåverkan borde bestraffas såsom stöld i andra fall, än då värdet af det åverkade uppgick till stöldvärdet. Vid sådant förhållande föreställer jag mig, att äfven den, som önskar bereda skogsegaren största möjliga skydd, borde erkänna, att han sannolikast vinner sitt mål derigenom, att han icke fordrar, att den förbättring i lagstiftningen som han eftersträfvat, skall fördröjas, till dess han på en gång vinner allt hvad han önskar.

Mot Kongl. Maj:ts proposition har af Utskottet framstälts den anmärkningen — »att karaktersskilnaden mellan tjufnadsbrott och åverkan skulle bestå allenast i ett visst egendomsvärde af det tillgripna.» Det är sant att häri ligger en ofullkomlighet, men den hör till dem

*Angående ån-
dring i lagens
stadganden om
ansvar för
skogsåverkan.*
(Forts.)

som icke kunna undvikas utan att värre måste fördragas. Om skogsåverkan bör bestraffas såsom stöld, då den är af svårare art, men icke eljest, blir värdet af det åverkade lika giltigt kännetecken på stölden, som det af lagen förut antagna kännetecknet af det tillgripnas värde. Derjemte må man komma i håg att, om åverkaren straffas såsom tjuv allenast när värdet af det åverkade öfverstiger femton kronor eller uppgår till belopp, genom hvilket annat tillgrepp karakteriseras såsom stöld, äfventyras icke att annan åverkare dömes som tjuv än den, hvilken bör såsom sådan anses, men att, om den föreslagna »karaktersskilnaden» förkastas och derigenom åverkningar till de obetydligaste belopp måste hänföras första och andra gångerna till snatteri, men tredje gången eller oftare till stöld, äfventyras, att domaren understundom måste förklara såsom tjuv den, hvilken vi sjelfva anse icke hafva gjort sig saker till ett tjufnadsbrott, derest lagen varit så skrifven, som den rätteligen bort vara. Af dessa skäl föreställer jag mig, att Kongl. Maj:ts förslag eger företräde framför det af Utskottet framlagda.

Herr Östergren: Här har visserligen icke föredragits mera än en paragraf i Utskottets förslag, men, då nu föreliggå ej mindre än fyra särskilda förslag, anser jag mig böra yttra mig öfver frågan i dess helhet.

Det första af dessa förslag innefattas uti Kongl. Maj:ts proposition. Enligt detta skulle åtskilliga i 24 Kap. 3 § strafflagen uppräknade tillgrepp af skogseffekter hädanefter komma att bestraffas såsom stöld, i fall det tillgripnas värde öfverstege femton kronor, men endast såsom åverkansbrott, om värdet icke öfverstege denna summa; deremot skulle aldrig för sådana tillgrepp ifragakomma ansvar såsom för snatteri. Enligt det andra förslaget, som är afgifvet af Lag-Utskottet, skulle de i Kongl. Maj:ts förslag uppräknade tillgrepp komma att i alla händelser bestraffas såsom tjufnadsbrott, vare sig såsom stöld eller snatteri, men deremot aldrig såsom åverkansbrott, och detta förslag skiljer sig derjemte från det Kongl. förslaget i så måtto, att det icke till tjufnadsbrott hänför tillgrepp af ollon och nötter. Det tredje förslaget återfinnes uti den reservation, som afgifvits af Grefve Sparre, och uti hvilken Herr Caspersson instämt. Det afviker från Utskottets förslag högst obetydligt i sak, men desto mera i fråga om redaktionen. I förstnämnda afseende hafva desse reservanter icke gått så långt som Utskottet, enär de bland åverkansbrotten fortfarande upptaga tillgrepp af ris, grenar och löf. Det fjerde förslaget åter innefattas uti Herr Ribbings reservation och är i sak fullt öfverensstämmande med Utskottets, men skiljer sig från detsamma, i likhet med Grefve Sparres, i afseende å redaktionen.

Hvad nu först angår den hufvudsakliga skilnaden mellan Kongl. Maj:ts förslag, å ena sidan, och de öfriga tre förslagen, å den andra, så består denna skilnad deruti, att Kongl. Maj:ts förslag låter *värdet* af det tillgripna afgöra, huruvida gerningen skall såsom vanfnejdande brott anses eller icke, hvaremot de öfriga förslagen gå ut på att fastställa karaktersskilnaden mellan de olika brotten efter objektiva grunder, så att den redan på förhand vore uti lagen bestämd och icke komme att bero på en värdebestämning, som först efter brottets begående egde

rum. För min del ställer jag mig på deras sida, som förfäktat den senare meningen; och jag instämmer uti de mot Kongl. Maj:ts förslag, af Utskottet å sidorna 14 och 15 uti dess utlåtande framställda anmärkningar, hvilka just synas afse det omnämnda förhållandet med detta förslag, att det uti värdet af de tillgripna föremålen vill söka en karaktersskillnad mellan de olika brotten. Utskottet säger nemligen, att genom en så osäker och sväfvande gräns mellan två till sitt väsen skilda brott skulle lagstiftningens enhet i betänklig grad rubbas, och Utskottet papekar några af de oegentligheter och svarigheter, som af lagförändringens tillämpning skulle vållas. En sådan oegentlighet är, att, oansedt ett tillgrepp af skogsalster till värde af femton riksdaler ingalunda är obetydligt, upprepade sådana tillgrepp dock icke skulle anses annorlunda än sasom särskilda åverkansbrott, under det å andra sidan den, som blefve förvunnen att hafva vid ett enda tillfälle tillgripit skog till värde, som med allenast några öre öfverstege nämnda belopp, komme att på en gång drabbas af tjufnadens vanheder. Men det stannar ej vid denna af Utskottet påvisade oegentlighet; jag tror mig kunna påstå, att, om en person vid tio särskilda tillfällen på en och samma skogspark tillgrepe skogseffekter, hvarje gång till värde af femton kronor, han likväl icke skulle, enligt Kongl. Maj:ts förslag, kunna straffas för stöld, utan undsluppe med åverkansbot. Jag stöder detta påstående på 4 Kap. 3 § strafflagen, som handlar om, huru flera brottsliga handlingar, som utgöra fortsättning af ett och samma brott, skola bestraffas. Utskottet visar jemväl, till hvilken oegentlighet lagförändringen skulle leda i afseende på dem, som förut varit för stöld straffade. Två i afseende på förut undergangen bestraffning för tjufnad likstälde brottslingar, hvilka begge tillgripit skog, den ene till ett värde af femton riksdaler och den andre till något derutöfver, skulle nemligen kunna straffas, den förre för åverkan möjligen endast med böter och den senare för itererad stöld till flera års straffarbete, och detta ehuru enda skillnaden emellan brotten bestode deri, att den ene tillgripit till värde af några öre mer än den andre.

Vidare fäster Utskottet uppmärksamhet på den omständighet, att åklagaren ofta kunde råka i villrådighet, huruvida han egde åtala brottet eller icke. Vi veta, att allmän åklagare icke eger åtala skogsåverkan, som är begången på enskildes egor, men deremot är *pligtig* att åtala tjufnadsbrott. Om Kongl. Maj:ts förslag blefve antaget, skulle det bero på värdet af det tillgripna, huruvida förbrytelsen vore åverkan eller stöld. Det kunde blifva ganska svårt för åklagaren att på förhand bedöma, om värdet af det tillgripna komme att uppskattas till femton kronor eller derutöfver. Det kunde också inträffa, att åklagaren för sin del vore förvissad, att ett groft tillgrepp blifvit begånget och alltså åtalade en person för stöld; men att han sedan icke lyckades förebbringa bevisning om större tillgrepp, än att det tillgripna uppskattades till endast femton kronor. Följden blefve då, att domstolen icke kunde upptaga målet, så vida nemligen icke målsegaren uppträdde och förde gemensam talan med åklagaren. Om i det antagna fallet gerningsmannen träffat förlikning med målsegaren, finge åklagaren naturligtvis betala rättegångskostnaderna.

Angående förändring i lagens stadganden om ansvar för skogsåverkan.
(Forts.)

Angående ändring i lagens stadganden om ansvar för skogsåverkan.
(Forts.)

I fråga om vidden och omfånget af den lagförändring, jag anser böra vidtagas, synes det mig, som om det vore teoretiskt rätt, att alla tillgrepp å annans mark, som omförmälas uti 3 och 4 §§ af 24 Kap. strafflagen, inrangerades bland tjufnadsbrotten. Men då anledning förefinnes att antaga, att allmänna rättsmedvetandet ännu icke kräfver, att den, som tillgriper vindfålle eller af växande träd tager ris, gren, näfver eller dylikt, skall straffas för vanfrevdande brott, så håller jag före, att man icke bör gå så långt, utan att man för närvarande bör stanna vid att till tjufnadsbrott hänföra endast tillgrepp af växande träd, men icke delar deraf, såsom ris, bast och dylikt, och icke heller skogens s. k. döda alster, som omtalas uti 24 Kap. 4 § strafflagen. Med afseende a sjelfva saken står jag således mycket nära den åsigt, som uttalats i den af Herr Grefve Sparre afgifna reservation, hvaruti Herr Caspersson instämt. Jag skiljer mig derifrån endast derutinnan, att jag icke vill till tjufnadsbrott hänföra äfven olofligt tillgrepp utaf bark och bast.

Hvad angår *formen* för den till genomförande föreslagna lagförändringen, så får jag förklara, att jag på intet sätt kan finna den redaktion, Lag-Utskottet föreslagit, vara tillfredsställande. Utskottet har uti 20 Kap. 2 § stadgat ansvar för tjufnad, vare sig för snatteri eller stöld, för den, »som å skog eller mark, deri han ej eger del eller den han ej innehafver eller eger rätt att nyttja, olofligen faller träd, i uppsåt att trädet eller något deraf sig eller annan tillegna, eller, i sådant uppsåt, olofligen tager, af växande träd, ris, gren, näfver, bark, löf eller bast;» men detta oaktadt har Utskottet i 24 Kap. 3 § bibehållit de i 2 § uppräknade tillgrepp. Paragrafen börjar såsom förut: »Fäller, syrler eller bläcker man olofligen träd å annans skog eller mark — — — — — eller tager olofligen der växande gräs, torf eller, af växande träd, ris, gren, näfver, bark, löf, bast, ollon eller nötter»; och der stadgas åverkansstraff för samma gerning, dock med förklarande, att åverkansstraffet icke må tillämpas, då förbrytelsen faller under 20 Kap. 2 §. Efter mitt förmenande falla *alla* de åverkansbrott, hvarom denna 3 § handlar, efter Utskottets förslag under 20 Kap. 2 §. Jag vet, att min åsigt härutinnan står i strid mot Utskottets. Pag. 16 förklarar Utskottet anledningen, hvarföre Utskottet behållit 3 § af 24 Kap. i hufvudsakligen oförändradt skick. Utskottet säger, att det skett »enär den nämnda § ändock skulle komma att ega tillämpning på den, som å skog eller mark, deri han egde del eller den han innehade eller egde rätt att nyttja, föröfvade oloflig åverkan.» Vore det så, medgifver jag att detta redaktionsförslag kunde försvaras. Men jag påstår, att så ej är förhållandet. Den, som åverkar skog å mark, hvori han eger del, d. v. s. å samfäld mark, skall, enligt nu gällande bestämmelser, straffas icke efter 3 § utan i enlighet med 6 § i 24 Kap. strafflagen, hvilken senare § tydligen upptager just det fallet och bestämmer helt annat straff derför än 3 §. I 6 § heter det nemligen: »Säljer delegare i samfäld skog eller mark derifrån olofligen bort något af hvad i 3 eller 4 § nämnt är eller missbrukar han eljest sin rätt i sådan samfällighet; straffes med böter.» Likaså förhåller sig med den, som gör sig skyldig till åverkan å mark, som han innehar eller eger rätt att nyttja. En brukare, som olofligen åverkar å den

mark, han brukar, straffas enligt gällande lag icke efter berörda 3 §, hvilken § ej heller enligt Utskottets förslag skulle i detta fall tillämpas, utan efter 7 § i 24 Kap., hvilken i det hänseendet stadgar: »Svedjer brukare eller verkställer torf- eller ljungränning olofligen å legd jord, eller gör han dera annan åverkan; vare lag, som i 2, 3 eller 4 § sägs.» Det är visserligen sant, att 6 och 7 §§ hänvisa till 3 § i fråga om sjelfva gerningen, men den sistnämnda § är dock ej den, som tillämpas, såsom Utskottet säger, utan just 6 och 7 §§ skola tillämpas. Dessa äro de hufvudsakliga skälen, hvarför jag ej kan gilla Utskottets redaktionsförslag. Beträffande åter reservanternes redaktionsförslag, så väl Herr Grefve Sparres och Herr Casperssons som Herr Ribbings, anser jag ej heller dem rätt lyckligt funna, ehuru de vid första påseende kunna synas tillfredsställande. De hafva valt den utvägen, att i 20 Kap. 1 § stadga såsom allmän regel, att olofligt tillgrepp af annans tillhörighet, till värde öfverstigande 15 kronor, skall såsom stöld anses, men sedan göra de häruti en inskränkning, då de tillägga »der ej annorlunda här nedan stadgadt är, eller gerningen är såsom annat brott efter denna lag straffbar.» För att utmärka, att jemväl tillgrepp af skogsalster skulle falla under denna §, har densamma fått denna lydelse: »Tillgriper man olofligen hvad man vet höra annan till, penningar eller gods, *ehvad det är löst eller genom tillgreppet af-söndras från fast egendom*, i uppsat att sig eller annan det tillegna» etc. Den föreslagna ordalydelsen af merberörda § skulle nog vara riktig, om det vore möjligt att i strafflagen uppräknat alla de olika slag af tillgrepp, hvilka straffas annorlunda än som stöld, hvilket dock enligt min tanke är en omöjlighet; och blefve förslaget med denna redaktion antaget, skulle till tjufnadsbrott kunna hänföras åtskilliga olofliga tillgrepp, hvilka reservanterne säkerligen icke tänkt sig böra räknas dit. Om en person företog sig att repa enbär från buske å annans mark, skilde han ju annans tillhörighet från fast egendom, och handlingen måste således, enligt reservanternes förslag, bestraffas såsom tjufnad eller snatteri, om ej strafflagen derom stadgar annorlunda. Mig veterligen innehåller icke denna lag något särskildt stadgande i detta fall, och handlingen måste således hänföras till 20 Kap. 1 §. Detta kan väl ej vara reservanternes mening, då de sjelfve hänfört tillgrepp af ollon och nötter, hvilka väl måste anses värdefullare än enbär, till åverkansbrott.

Af hvad jag nu anfört torde vara klart, att jag icke är fullt belåten med något af de fyra föreliggande förslagen, ehuru jag i sak tänker temligen lika med Herr Grefve Sparre.

På grund af de anmärkningar, jag framställt emot Utskottets förslag, kan jag ej godkänna detsamma. Jag skulle derföre velat yrka återremiss; men då Första Kammaren redan fattat beslut i ämnet, skulle en återremiss vara utan allt ändamål, hvadan för mig intet annat återstår än att yrka rent afslag å det föredragna utlåtandet.

Herr P. Nilsson i Wittjerf: Jag kan icke underlåta att för min ringa del söka bekämpa Utskottets förslag, emedan jag anser, att, om detsamma antages, det blir nästan omöjligt att färdas i en skogstrakt utan fara att blifva beskyld för tjufnadsbrott. Men lagens mening kan

Angående ändring i lagens stadganden om ansvar för skogsåverkan.
(Forts.)

Angående an-
bring i lagens
stadganden om
ansvar för
skogsåverkan.
(Forts.)

väl ej vara att för stöld straffa annat än som verkligen är stöld, d. v. s. att straffa den, som stjal skog, som har öfver femton kronors värde. Enligt Utskottets förslag skulle den, som tager, af växande träd, ris, gren, näfver m. m. d., betraktas såsom tjuf eller snattare och sålunda af hvem som helst kunna åtalas, det åverkade må nu vara af än aldrig så ringa värde, under det att, om förseelsen finge hänföras till åverkan, endast egaren af skogen eller den, som vore satt att vårda densamma, egde befogenhet att göra åtalan derför. Hvilket fält för personlig kitslighet skulle det ej blifva, om lagen tillstodde, att jag kunde tilltalas för tjufnadsbrott, derföre att jag vid vandringen genom en skog råkade att bryta af en qvist eller plocka af ett bär! Och blefve jag än blott tilltalad för snatteri, så vore jag ändock redan brännmärkt.

Jag yrkar på grund af hvad jag nu anført afslag å Utskottets och bifall till regeringens i ämnet framställda lagförslag.

Herr Carl Ifvarsson: Mig synes, som vi i närvarande stund icke hafva annat att göra än att antingen bifalla Kongl. Maj:ts proposition i ämnet, om man ock icke är dermed fullkomligt nöjd, eller ock att låta frågan förfalla. Ty oafsedt att Första Kammaren, efter hvad jag försport, redan godkänt samma proposition, så hade det väl icke kunnat komma i fråga att antaga Utskottets förslag. Meningen kan väl nemligen icke vara att gå ända derhän, att man vill straffa äfven den obetydligaste skogsåverkan såsom snatteri. Antager nu deremot äfven Andra Kammaren Kongl. Maj:ts förslag, så hafva vi dock för allt lagstiftningsbesvär ändtligen en lag i ämnet, som åtminstone hvad de större skogstillgreppen angår torde vara ganska behöflig. Derföre, och då jag icke vill låta frågan falla, tillstyrker jag bifall till den Kongl. propositionen i sin helhet. Fatta vi ett motsatt beslut, så är också, enligt min tanke, föga hopp att under den närmaste framtiden få någon ny lag i denna riktning till stånd, erinrande mig, hurusom Särskilda Utskottets sistlidna år i ämnet framställda och, som jag för min del tyckte, ganska antagliga förslag icke vann Högsta Domstolens tillstyrkan eller Kongl. Maj:ts godkännande.

Häruti förenade sig Herrar *Joh. Erik Johansson, Hans Larsson* i Flästa, *Liss Olof Larsson, Jan Andersson* i Jönvik och *Lundberg*.

Herr Philipsson: Utginge man från den siste talarens åsigt, att ett bifall till Utskottets förslag skulle föranleda dertill, att frågan vid denna riksdag förfallit, så vore det förklarligt, om hvar och en, som ovilkorligen önskade ändring i gällande skogslagstiftning, röstade för Kongl. Maj:ts proposition. Det föreställer jag mig åtminstone såsom alldeles gifvet. Jag kan emellertid icke dela en sådan åsigt. Ty i fall denna Kammare godkänner vare sig Utskottets eller något annat motiveradt, under diskussionen framställt förslag, så, då Kamrarna stannat i olika beslut, hvilka icke upphäfva hvarandra, är ju en utväg till sammanjemkning möjlig. Jag har ansett mig böra förutskicka denna erinran, för att skingra den tvekan, som möjligen kunde uppstå,

huruvida ett bifall till Utskottets förslag skulle hafva till följd, att frågan för denna gång förfölle.

Beträffande sjelfva saken, så anser jag mig, i egenskap af ledamot utaf Lag-Utskottet, skyldig att något närmare, än hvad som skett i det föredragna utlåtandet, redogöra för min åsigt i ämnet. Det är visserligen sant hvad som nämnes i Kongl. Maj:ts proposition, att 1874 års Riksdag i sin underdåniga skrifvelse i frågan uttalade den åsigt, »att det svenska folkets rättskänsla ej blott kan fördraga, utan fast hellre med alltmera mognad öfvertygelse påkallar en lagförändring, hvarigenom skogsåverkan, da den är af svårare art, men icke eljest, förklaras vara tjufnad.» Men fortsätter man att läsa skrifvelsen, så förekomma der några rader längre ned följande ord: »I betraktande af dessa omständigheter anser Riksdagen det böra sasom allmän regel stadgas, att olofligt tillgrepp af träd eller något deraf skall anses sasom stöld eller snatteri, men att derifrån skola undantagas de fall, då någon antingen tillgriper torrt vindfälle eller annat, som ej kan hänföras till växande träd eller delar deraf, eller ock af den växande skogen tager något, som är af så ringa värde, att tillgreppet svarligen kan anses hafva skett af vinstbegär.»

Det ser ut, som om dessa båda uttalanden i den underdåniga skrifvelsen stode i strid mot hvarandra; och nekas kan icke heller, att en viss motsägelse dem emellan eger rum. Men jag vill närmare förklara detta. Vi veta nemligen att i skrivelser, som beslutas och aflätas, anföras och åberopas vanligen de motiv, som blifvit framställda i det Utskotts betänkande, som haft frågan under behandling. Så var ock förhållandet vid 1874 års riksdag. Det Särskilda Utskottet hade nemligen i två repriser behandlat frågan om förändring i skogslagstiftningen, och uti sitt först aflättna betänkande, der de *först* anförda orden förekomma i motiveringen, hade det utgått från den principen, att tillgrepp af växande träd eller delar deraf skulle bestraffas sasom åverkan, för så vidt det tillgripnas värde ej öfverstege 5 riksdaler, men i motsatt fall sasom snatteri eller stöld enligt värdegränsen i nu gällande lag. Detta förklarar hvad Utskottet menar med åverkan af *svårare* beskaffenhet. Vid frågans behandling i Kamrarne anmärkte Första Kamraren, att gränsen af 5 riksdaler vore för högt tilltagen; och blef i anledning häraf och till följd af jemväl andra af Kamrarne emot betänkandet gjorda anmärkningar frågan af båda Kamrarne till Utskottet återremitterad. I sitt med anledning häraf afgifna senare utlåtande, hvaruti de *sist* här ofvan åberopade uttrycken äro intagna, föreslog Utskottet 1 riksdaler sasom värdegräns emellan åverkan och snatteri, hvilket förslag ock godkändes af Kamrarne. Uti den af Riksdagen till Kongl. Maj:t aflättna skrifvelsen förekomma *begge* åsigtterna derigenom, att skrifvelsen blifvit en komposition af båda betänkandena. Af hvad jag nu anført, framgår tydligen, att den af Kongl. Maj:t föreslagna värdegränsen är 3 gånger så hög som den i Utskottets första betänkande uppställda och 15 gånger så hög som den i Riksdagens skrifvelse föreslagna.

Emot den Kongl. propositionen får jag, utöfver hvad en ärad talar på stockholmsbänken, Herr Östergren, anmärkt, göra ännu några påminnelser. Om hvad Kongl. Maj:t föreslagit blefve lag, skulle till-

Angående *ändring i lagens stadganden om ansvär för skogsåverkan.*
(Forts.)

Angående ändring i lagens stadganden om ansvar för skogsåverkan.
(Forts.)

grepp af skogseffekter på kronans skogar, så snart värdet öfverstege 15 riksdaler, betraktas icke allenast såsom tjufnad utan såsom kvalificerad sådan, emedan 20 Kap. 4 § strafflagen dit hänför stöld af det, som veterligen tillhör staten. Går deremot det tillgripnas värde icke öfver 15 riksdaler, karakteriseras brottet helt enkelt såsom åverkan. Jag hemställer nu, om det ej är ett för stort språng, att låta en obetydlig värdeskilnad afgöra, huruvida en gerning skall betraktas *antingen* såsom ett icke allenast vanfrenjdande utan ock under försvarande omständigheter begånget brott, *eller* såsom en icke vanfrenjdande och icke under försvarande förhållanden föröfvad brottslig handling.

Vidare kan hvad som i 21 Kap. stadgas om rån leda till stora svårigheter och betänkligheter vid tillämpningen af den nya lagen; ty betrakta vi §§ 1, 2 och 4 i sagda kapitel, finna vi:

att § 1 stadgar såsom straff för rån i allmänhet straffarbete från och med 4 till och med 10 år;

att sagda brott skall enligt § 2, i vissa fall, såsom om tva eller flere sällat sig tillsammans att rån föröfva och dylikt brott begått, beläggas med straffarbete på lifstid eller från och med 6 till och med 10 år;

att, jemlikt § 3, den, som föröfvar rån eller gör försök dertill andra gången eller sedan han andra gången stöld begått, skall dömas till straffarbete på lifstid eller i tio år;

och *att* § 4 har följande lydelse: »Begår någon stöld eller snatteri och, der han a bar gerning anträffas, sätter sig med våld eller sådant hot, som i 1 § nämndt är, till motvärn emot den, som det tillgripna återtaga vill; dömes, såsom för rån, efter ty i 1, 2 eller 3 § för hvarje fall skils». Saledes om två personer, hvilka sällat sig tillsammans för att hugga på annans skog och gripas å bar gerning, sätta sig till motvärn, kunna de, derest hyggets värde öfverstiger 15 riksdaler, straffas, såsom för rån, med straffarbete på lifstid eller från och med 6 till och med 10 ar, men i annat fall, enligt 24 Kap. 16 §, endast till fängelse i högst 6 månader eller straffarbete i högst 2 år. Denna värdegräns af 15 riksdaler kan följaktligen gifva anledning till att straffet för nyssberörda förbrytelse kommer att variera emellan straffarbete på lifstid eller på viss tid, minst 2 månader, och fängelse i högst 6 och minst 1 månad. De nu anmärkta förhållandena utgöra viktiga skäl för förkastandet af den Kongl. propositionen och antagandet af Utskottets förslag.

En annan omständighet, som talar för bifall till det senare är den, att, vid granskning af 1874 ars Riksdags ofvan omförmälda lagförslag inom Högsta Domstolen, majoriteten, bestående af fem ledamöter, mot detsamma framstälde enahanda anmärkningar, beträffande de förvecklingar, hvartill antagande af en värdegräns emellan tjufnadsbrott och åverkansbrott kan leda, som nu blifvit af Lag-Utskottet andragna emot en dylik värdegräns uti Kongl. Maj:ts förslag. Högsta Domstolens protokoll i ärendet har varit tillgängligt för Utskottets ledamöter, och jag har ansett mig böra derutur anföra följande stycke:

»Då tidsförhållandena och allmänna omdömet i landet numera torde rättfärdiga det föreslagna stadgandet, att olofligt tillgrepp af skogsalster i allmänhet bör såsom stöld eller snatteri straffas, kommer

det dervid gjorda undantaget i afseende å tillgrepp af dylika alster till värde af en riksdaler, enligt Justitierådens åsigt, att vålla flera oegentligheter.

Salunda, om till exempel tillgrepp af växande träd skulle under de omständigheter, hvarom förmåles i 20 Kap. 6 § 6 mom., eller efter använt hot, skulle, om det tillgripnas värde öfversteg en riksdaler, brottslingen enligt 7 § straffas såsom för stöld, men deremot, om han ej lyckats atkomma gods till fullt nyssnämnda värde, brottet ej anses annorlunda än såsom åverkan enligt 24 Kap.

Vidare och då itererade tillgrepp af skogsalster, för hvar gång till värde understigande en riksdaler, ej heller skulle anses annorlunda än såsom särskilda åverkansbrott, komme otvifvelaktigt stora svårigheter att uppstå vid bedömande af den skyldiges brottslighet i många fall, såsom till exempel om en samling af träd, hvartdera ej värdt en riksdaler, blifvit successive fälda af en person, som ej åtalades, förrän han hunnit afverka hela skogsparken.»

Hvad Högsta Domstolens majoritet yttrat rörande värdegränsen af 1 riksdaler, tror jag träffa hvarje värdegräns och, efter mitt vördsamma förmenande, i ännu högre grad den af Kongl. Maj:t föreslagna af 15 riksdaler, som gör det vida lättare att, med påföljd af endast åverkansstraff, afverka den af Högsta Domstolen omförmälda skogsparken.

Ytterligare ber jag att få anmärka de svårigheter, som i många fall skulle uppstå vid tillämpningen af föreskrifterna i promulgationslagen den 16 Februari 1864, i afseende å deruti meddelade föreskrifter om häktning. Enligt nämnda lag skall nemligen en brottsling, den der begått brott, hvarå straffarbete i 2 år eller derutöfver efter lag följa kan, i häkte tagas. Men det kan vara omöjligt för åklagaren att veta, huruvida skogshyget kan uppskattas till 15 kronor eller icke, hvarpå strafftiden, i händelse gerningsmannen förut varit straffad för tjufnadsbrott eller inbrott, är beroende. I fråga om den som sätter sig till motvärn, beror det äfven på, enligt hvad redan erinrats, huruvida värdebelpet öfverstiger 15 kronor, om han skall kunna straffas med minst 4 års straffarbete, i hvilket fall han ovilkorligen skall häktas.

Jag vill papeka en annan omständighet, som ligger ej blott inom lagtillämpningens område utan i sjelfva principen. Det skulle nemligen alltför mycket strida emot den allmänna rättskänslan, att tillgrepp af samma slags föremål i olika delar af landet skulle behandlas olika af lagen; ty samma träd, som i Norrland värderas till 2 eller 3 kronor, kan i mellersta eller södra Sverige vara värdt 4, 5 gånger så mycket. Det skulle således blifva icke blott olika straff utan äfven helt olika brott, åverkan eller tjufnadsbrott. Lagen om åverkan är föröfrigt tillräckligt sträng, om man vill tillämpa den i all sin stränghet. Orsaken hvarföre man vill att vissa slag af åverkan skola straffas såsom tjufnadsbrott är att få in begreppet om vanheder, som vidlåder såväl det gröfre tjufnadsbrottet, stöld, som ock det ringare dylika brottet, snatteri. Men skulle det ej strida mot rättskänslan, att en person i detta hänseende behandlades olika i olika delar af landet?

Vidare har man sagt, att lagstiftningen ej bör strida mot rättsmedvetandet. Jag medger detta, men då lagstiftningen är på god väg

*Angående in-
dring i lages
stadganden om
ansvar för
skogsåverkan.
(Forts.)*

Anående ändring i lagens stadganden om ansvar för skogsåverkan.
(Forts.)

att utveckla sig i den rätta riktningen, bör lagstiftaren taga rättsmedvetandet under sin vård och söka yttermera utveckla och föra det framåt. Låt om oss blott i minnet återkalla de gamla fridslagarne, hvilka utfärdades för omkring 600 år sedan och, såsom vi veta, med högt straff stämplade brott mot de särskilda friderna. Om man i dessa tider tänkt derpå, huruvida rättsmedvetandet till fullo utvecklat sig, hade dessa lagar visserligen icke kommit till stand, men just emedan man började inse att något borde göras för att skydda hemmet, qvinnan, kyrkan o. s. v., infördes de. Så tror jag att förhållandet är äfven här. Man bör icke låta afskräcka sig deraf, att så många personer kunna stämplas för vanhederliga handlingar, derföre att man vill till tjufnadsbrott hänföra äfven tillgrepp af mindre värderika delar af träd. Om vi dessutom betrakta lagstiftningen i afseende å frukträd eller hvad eljest sådt eller planteradt är, så hafva sedan långa tider tillgreppen af dessa naturalster, äfven om värdet deraf varit än så lågt, af lagen bestraffats icke blott såsom *tjufnadsbrott*, utan såsom *qualificerad* sådant. Jag tror således, att det ligger mera i inbillningen än i verkligheten att man hyser betänkligheter vid att antaga Utskottets förslag.

Vidare har jag hört uppgifvas, att, då redan nu många åtal för skogsåverkan anställas, man skulle hafva skäl förmoda, att antalet af sådana åtal skulle blifva ännu större, derföre att lagstiftningen med vanheder stämplade dessa brott. Men äfven om häri ligger en sanning, må gerna den, som 3 gånger tillgripit skogsalster till lägre värde än 15 kronor och följaktligen, enligt föreskriften om iteration af snatteri-brott, gjort sig förfallen till ansvar för stöld, härför straffas; man bör ej med sådan ömhet omhulda dem som begå lagöfverträdelser, utan det är väl långt rimligare att härvidlag upprätthålla eganderättens helgd.

En talare på stockholmsbanken har emot den af Utskottet föreslagna redaktionen af föreliggande lagförslag framställt åtskilliga anmärkningar; men jag anser för min del för tidigt att upptaga dem till bemötande, derföre att om, såsom jag befarar, Kongl. Maj:ts förslag skulle komma att antagas, så förfaller ju Utskottets förslag. För min del får jag blott förklara, att jag anser den af Utskottet föreslagna lydelsen af 24 Kap. 3 §, hvilken är nära nog ordagrant densamma, som den i Kongl. Maj:ts förslag upptagna, ega goda grunder för sig deruti, att den der förekommande hänvisning till 20 Kap. 2 § strafflagen åsyftar icke blott de der omförmälda *föremål*, utan ock *gerningsmannen* och följaktligen, äfven med borttagandet af värdegränsen å brottets *objekt*, fortfarande har tillämpning å det brottsliga *subjektet*. Jag har icke velat underlåta att yttra mig härom, ehuru såsom jag nyss nämnde, jag anser sjelfva redaktionen vara en bisak; ty om blott Utskottets förslag i hufvudsak vinner bifall, kan man säkerligen lätt blifva öfverens om lydelsen af de föreslagna lagstadgandena.

På grund af hvad jag sålunda anfört, får jag värdsamt hemställa om bifall till Utskottets förslag.

Med afseende på innehållet af de yttranden, som redan blifvit under öfverläggningen afgifna, ansåg Herr Talmannen sig böra föreslå, att jemväl de delar af Utskottets ifrågavarande författningsförslag, som

rörde 2 och 16 §§ i 20 Kap. samt 3 och 4 §§ i 24 Kap. strafflagen, nu måtte, gemensamt med den till föredragning anmälda 1 §, i ett sammanhang få föredragas, på det öfverläggningen kunde fritt omfatta författningsförslaget i dess helhet; och som Kammaren härtill lemnade bifall, blefvo nu nämnda delar af förslaget upplästa, hvarefter ordet lemnades till

Angående öndring i lagens stadganden om ansvar för skogsverkan.
(Forts.)

Herr Wigardt, som anförde: En lagförändring i föreliggande fråga är, enligt mitt sätt att se saken, icke blott behöflig utan äfven af svenska folket efterlängtd. För att vinna något, nu sedan Första Kammaren bifallit Kongl. Maj:ts proposition, kommer jag för min del också att rösta för bifall till den Kongl. propositionen, och jag gör det af flera skäl, som jag sedan skall framställa. Först vill jag likväl tillstå, att jag hoppats, att regeringsförslaget skulle hafva innehållit en sak, hvilken nu felas. Om en person gar till en annan persons skogsmark och t. ex. 15 dagar å rad hugger skogseffekter till ett värde af 10 bortåt 14 kronor per dag, så kommer han likväl icke att åläggas högre straff än den, som tillgripit på en gång skogseffekter till öfver 15 kronors värde. Detta synes mig oegentligt, och jag skulle gerna se, att en särskild bestämmelse i detta afseende intogs i lagen, likasom jag äfven anser, att, då lagförslaget särskildt upptager vindfallen, jemväl stubbar hade bort omnämnas. Uti min hemort, äfvensom uti andra landsdelar, hvilka jag sett och genomrest, är skogen olyckligtvis afröjd på milslånga sträckor. De kvarstående stubbarne anses nästan som en allmänhetens tillhörighet, den hvem som helst kan taga utan skada eller skam, och vid sådant förhållande torde lagstiftningen böra ingripa för att i detta afseende föra rättsmedvetandet till en sundare uppfattning.

Jag gifver det af Kongl. Maj:t framlagda lagförslaget obetingadt företräde framför Lag-Utskottets. Skulle det senare antagas till lag, så finge vi antagligen i vårt land alltför många brottslingar. Vi veta nemligen, att mängden mindre husegare på landsbygden, torparen, backstugusittaren och mangeln annan, plägar hemföra ris från skogen för att användas till qvastar samt sommartid brukar löf såsom prydnad i stugan. Dessa gamla bruk kunna icke i hast utrotas, och skulle man straffa såsom tjuftar alla de personer, hvilka gjorde sig skyldiga till öfverträdelse af en lag, som bland tjufnadsbrott upptog hemforsling af litet löf eller ris från skogen eller för upphemtning af bär, då fruktar jag, att antalet brottslingar skulle blifva alltför stort. Det har ännu icke trängt tillräckligt djupt in i folkmedvetandet, att det är skamligt eller brottsligt att taga ris i skogen eller qvistar från växande träd, och så länge förhållandet är sådant, är det vådligt att vidtaga en så sträng lagstiftning i ämnet, som Lag-Utskottet föreslagit, hvarföre jag yrkar afslag å utskottsbetänkandet och bifall till Kongl. Maj:ts proposition.

Herr Lundström: En ärad ledamot af Kammaren har nyss från talarestolen tillkännagifvit sin mening derom, att, i händelse Utskottets förslag vinner bifall i denna Kammare, skulle, oaktadt Första Kammaren stannat vid ett annat beslut, dessa två beslut kunna sammanjemkas. För min del anser jag detta omöjligt. Gälde skilnaden i besluten endast redaktionen och icke såsom här två mot hvarandra

Angående ändring i lagens stadganden om ansvar för skogsåverkan.
(Forts.)

fullkomligt stridande principer, så kunde möjligen en sammanjemkning ega rum. Men nu anser jag, som sagdt, detta vara omöjligt.

Såväl af anförandet från bänken snedt öfver som äfven af det bifall, man här hört från skilda håll för detsammias syfte uttalas, anser jag mycket troligt samt till och med nästan gifvet, att Kongl. Maj:ts proposition vinner bifall, och under sådant förhållande vill jag tillkännagifva min mening vara den, att jag för min del icke kan biträda Kongl. Maj:ts förslag utan ser mig tvingad att derå yrka afslag.

Bland annat vill jag fästa uppmärksamheten på de omtalade artiklarne *gren, ris* och *löf*, hvilka här af många ansetts såsom obetydliga och värdelösa ting. Från statsrådsbänken yttrades, att många egendomsegare anse för en välgerning, om t. ex. uti en hage dessa ämnen för betets skull undanskaffas. Det är visserligen sant, att det är fördelaktigt, om det som växer för tätt i form af buskar eller så kallad marväxt undanrödjes; men den, som vill tillegna sig grenar och dylikt, ser icke saken från den synpunkten, utan tager det vackraste och mest växtliga, som påträffas, och föröfvar en dylik åverkan i stor skala. En lagkunnig kamrat på stockholmsbänken har också ansett nämnda artiklar för obetydliga och en reservant, ordföranden inom Lag-Utskottet, har framhållit olämpligheten af att stadga högre ansvar för dylik åverkan. Han säger sig icke kunna anse, att »under samma kategori böra hänföras tillgrepp af ris, gren och löf, hvilka mindre värdefulla ting vanligen tillgripas icke af vinningslystnad, men af lätt-sinne i ändamål att gagnas vid eller under högtider pryda hemmet.»

Detta låter vackert och det är också vackert, da hemmet på sådant sätt prydes; men jag vågar påstå, att de tillgrepp, som ske för det ändamålet, utgöra en försvinnande litenhet mot den oerhörda mängd af ris, gren och löf som i öfrigt tillgripes. Hvar och en, som eger kännedom om förhållandena i landsbygden, vet alltför väl, att en mängd personer, hvilka icke hafva egen skog, hugga grenar och dylikt till bränsle i stor utsträckning och till stor skada för skogen. Hvad beträffar barrskogen, särskildt granen, så torkar den unga granen ut, om den qvistas, och den stora granen skadas ovilkorligen mer eller mindre genom qvistning, i synnerhet om barken dervid säras, hvilket sällan kan undvikas. Hvad beträffar de unga löfträden, veta vi nog samt, hvilken skada tillfogas dem genom qvistning. Det unga trädet af två eller tre manslängder afhugges i toppen och qvistas, så att endast en stör med några nakna grenar kvarstår, och på detta sätt förstöras de bäst växande träden.

Vidare anser jag mig böra framhålla, att denna slags åverkan utvecklat sig till, snart sagdt, en industri, som är långt ifrån obetydlig. Utaf barrträdets grenar tillverkas viskor, hvaraf tusental för hvarje vecka i Stockholm vinna afsättning. Derjemte hackar man ris för att använda vid sorgelhus, på kyrkogårdar, och endast för detta ändamål åtgå i Stockholm tusental säckar. Af granträdets grenar göras tunnband, kolfat och annat gröfre korgarbete samt af löfträden tillverkas käppar, stolar och tunnband i stor massa. Om vi skulle göra ett öfverslag af den mängd dylika artiklar, som åtgå i granskapet af en stor stad, såsom Stockholm, skulle man hinna ett resultat, som snart sagdt gränsar till det otroliga. Denna afverkning af unga växande

träd, vare sig i form af löf, ris eller grenar, är, tror jag, för min del, ofta vara skadligare, än nedhuggning af ett eller annat större träd och så mycket svårare att förekomma, som den kan försiggå tyst. Man kan till exempel med en knif eller hacka, som man kan bära gömd under kläderna, bedrifva huru stor afverkning som helst af nu ifrågavarande art. Vill man deremot hugga ned ett träd, så måste man föra med sig en yxa och dess hugg genljuda genom hela skogen. Skärpta straffbestämmelser i afseende på det först nämnda slaget af skogsäverkan böra, enligt min tanke, i alla fall icke hindra den fattige att, när han så vill, pryda sitt hem med löf och grenar; ty af egen erfarenhet vet jag, att vid våra högtider den svenska husbonden i allmänhet icke allenast låter pryda sitt eget hus med löf, utan äfven tillåter hvem som vill af grannarne att taga några löfruskor, och anvisar dem hvar och huru de skola huggas. Husslöjden kommer, som jag tror, icke heller att lida något intrång, derigenom att man förbjuder dess idkare att hugga ris och grenar, hvar och huru de behaga, ty de som tillverka dylika alster, såsom viskor, qvastar m. m., äro ganska visst i tillfälle att för dem betala en obetydlighet, och mängen gång skulle de få dessa qvistar och grenar för intet, sedan de en gång af skogsegaren blifvit huggna på ett förnuftigt sätt, endast de derom hos honom gjorde en anhållan. Priset på dessa slöjdalster är ej heller så ringa, att ju icke tillverkaren skulle kunna betala åtminstone något. Vanliga granviskor till exempel betalas här i Stockholm med 25 öre per stycke. Jag hemställer då, om icke tillverkaren skulle kunna betala några öre för riset, af hvilket han ofta kan åstadkomma till och med 100 viskor, utan att tillegna sig detsamma på olofligt sätt.

Jag har velat fästa afseende på detta förhållande, på det att de, som här anslutit sig till Kongl. Maj:ts proposition, dock måga betänka sig, innan de lemna det aldeles fritt för hvar och en att, hädanefter som hittills, taga grenar, ris och löf, hvarhelst han behagar, ty för närvarande, liksom efter Kongl. Maj:ts förslag, skulle straffet för ett dylikt brott i allmänhet endast inskränka sig till böter.

För öfrigt anser jag mig, med min uppfattning af frågan, böra yrka afslag såväl å Lag-Utskottets förslag, som å alla de öfriga förslagen.

Herr Sven Nilsson i Efveröd: Jag har inom Lag-Utskottet icke kunnat gilla vare sig Kongl. Maj:ts proposition eller Utskottsmajoritetens eller någon af reservanternas förslag. Min åsigt är, att eganderätten på ett bättre sätt måste skyddas. Jag vill således icke hafva en lag till skydd för tjufnaden, i hvilken gestalt den än må utöfvas. Kongl. Maj:ts proposition och reservanternas förslag lemna i förra hänseendet icke tillräckligt skydd. Lag-Utskottet har visserligen gått något längre, men dock icke så långt, som jag skulle hafva önskat. Utskottet har nemligen i 24 Kap. 4 § af sitt förslag gjort undantag från att straffas såsom stöld, för tillgrepp af »vindfålle eller annat sådant, som ej till bruk upphugget eller beredt är», hvilken förseelse fortfarande skulle komma att bestraffas såsom äverkan. Jag var icke närvarande i Lag-Utskottet, då betänkandet justerades, och kunde således icke mot detsamma reservera mig, hvarföre jag anhåller att nu få gifva min åsigt tillkänna.

Angående ändring i lagens stadganden om ansvar för skogsöverkan.
(Forts.)

Jag tror icke, att det, på sätt näst föregående talaren yttrat, är omöjligt att sammanjemka Kongl. Maj:ts och Utskottets förslag, i fall denna Kammare skulle bifalla Lag-Utskottets framställning, ehuru, såsom vi veta, Första Kammaren bifallit Kongl. Maj:ts proposition. Lag-Utskottet har nemligen, som bekant, till Kamrarnes fulla belåtenhet lyckats sammanjemka en annan ganska tvistig fråga, i hvilken Kamrarne fattat afvikande beslut; och jag föreställer mig, att Utskottet skulle kunna lyckas att göra detta äfven i nu förevarande fall, så att Kamrarne om det slutliga beslutet kunde blifva ense. Men jag får då naturligtvis icke min mening tillfredsstäld, och anser således, att, om man återremitterar frågan, någon skada icke sker — från min synpunkt betraktadt — om någon sammanjemkning icke kan ega rum. Jag kan nemligen, såsom jag redan nämnt, för min del icke gilla Kongl. Maj:ts proposition och anser därför bättre, att frågan för denna gång faller. Men jag vill icke dermed hafva sagt, att det är omöjligt för Lag-Utskottet, att, om betänkandet återremitterades, framkomma med ett förslag, som skulle blifva antaget af båda Kamrarne.

Här har yttrats, att de tillgrepp af skog, som ske, hafva sin grund hufvudsakligen i okynne, sjelfsväld och obetänksamhet. Det är visserligen sant, att detta mången gång är förhållandet, men återkan sker äfven af många andra anledningar. Värdet af den tillgripna skogen är ofta mycket litet och i många fall nästan intet, eller åtminstone så ringa, att det ej kan i penningar uppskattas. Men det samma är ju förhållandet äfven, enligt nu varande lagstiftning, angående många andra tillgrepp af annans egendom; de straffas ej såsom stöld. Om man till exempel går ut till en sädesåker och tager några ax, eller om man tager några potatesblommor eller ärtskidor m. m. — och detta kan ju hända blott och bart af okynne — så bestraffas ju detta icke såsom tjufnad, ty det tillgripna anses icke hafva något värde. Upprepas tillgreppet, och det har något ehuru ringa värde, straffas det naturligtvis som snatteri eller stöld; och detta har äfven Lag-Utskottet föreslagit böra ega rum i afseende på tillgrepp af skog. Utskottets förslag går nemligen ut derpå, att tillgrepp af skog med värde till och med 15 kronor första och andra gången straffas såsom snatteri, tredje gången såsom stöld. Jag för min del kan dock icke förstå, hvarföre icke, i detta fall, såsom i alla andra, egaren till det tillgripna, om han kan bevisa sig vara egare deraf, skulle kunna tilltala brottslingen för tjufnad.

Lagen bör väl lika skydda all egendom, den må bestå uti skog eller uti någonting annat. Granskar man Kongl. Maj:ts förslag, så skall man också finna det vara nästan omöjligt att tillämpa nu i frågavarande lagbestämmelse, åtminstone skall detta icke kunna ske utan ofantligt stora svårigheter. Lag-Utskottet har redan uti motiveringen papekat åtskilliga förhållanden, hvilka äro af beskaffenhet att ådagalägga dessa svårigheter. Om, såsom redan af andra talare papekats, allmänna åklagaren skall åtala någon för tillgrepp af skog, så är det för honom nästan omöjligt att på förhand bestämma värdet af det tillgripna. Han kan således i många fall icke åtala brottet, och lagen står sålunda vanmäktigt gent emot de brottslingar, hvilka man här vill »höja öfver strecket» och genast stämpla såsom tjuvar. Lika orimligt,

son det, efter mitt förmenande är, att en person, som upprepade gånger öfvat tillgrepp af skog för värde ej stigande öfver 15 kronor, skall undgå att straffas sasom tjuv, lika orimligt är det ock, att en annan skall för tillgrepp af en lika vara, som till exempel endast är värd 25 öre, derutöfver utan föregående varning stämplas såsom tjuv. Jag anser därför det steg, hvarom fråga är, i detta fall alltför stort för att kunna utan alltför många olägenheter med ens uttagas. Man bör åtminstone dervid gå konsekvent till väga, så att, derest olofligt tillgrepp af värde öfver 15 kronor första gången skall straffas såsom tjufnadsbrott, man tillser att detta tillämpas äfven i afseende å saker, som kunna anses vara af lägre värde, lika väl som å dylika af ett högre.

Jag vill nu fästa uppmärksamheten vid en omständighet eller den, att så väl i den Kongl. propositionen som uti Lag-Utskottets förslag undantagsbestämmelser blifvit gjorda i afseende å tillgrepp af vindfällen. Om till exempel en person, som färdas genom en skog, derunder tillgriper ett dagen förut kullblåst friskt träd, så skulle det blifva svårt att bestämma om trädet skall anses såsom vindfalle eller som växande träd. I detta, såsom i andra afseenden, är Kongl. Maj:ts så väl som Utskottets förslag sväfvande. Hvad nu dessa förslag beträffar, så upptaga de i 20 Kap. 2 § straffpåföljd för den, som olofligen *fäller* ett växande träd i afsigt att sig eller annan det tillegna; men förslaget omnämner icke, till hvilken straffkategori tillgrepp af ett *redan fäldt, men ej upphugget träd* skall hänföras. Troligen skall man hänvisa mig till 3 § i 20 Kap. af strafflagen, som stadgar straffpåföljd för den som tillgriper huggen ved, timmer m. m. Men då, enligt förenämnda 2 §, den, som olofligen *fäller* träd i uppsåt att trädet eller något deraf sig tillegna, skall straffas för stöld, samt enligt 24 Kap. 4 § af samma förslag såsom åverkan bestraffas olofligt tillegnande af vindfalle, som ej till bruk upphugget eller beredt är, samt i 3 § 20 Kap. endast talas om »huggen ved, timmer, gårdsel eller annat dylikt», så förefaller det mig åtminstone tvetydigt, hvilketdera eller om ens något af dessa lagställen skulle komma att tillämpas i det här ofvan anförda fall.

Nu vill man — att sluta af en talares och en af reservanternas yttranden i frågan — endast föreskrifva straffbestämmelser för den som tillgriper *växande* träd. Jag för min del kan icke förstå, hvarföre man skulle stadga lagbestämmelser endast i afseende på dessa, men icke på andra träd; ty det är ju tydligt, att ett träd, som till exempel blåst omkull, ofta kan hafva lika stort värde som ett växande, hvilket senare ofta endast kan vara en planta eller ett mindre träd af högst ringa värde, under det att tillgreppet af ett kullblåst träd som är värdt många gånger så mycket, skulle bestraffas endast såsom åverkan. En sådan skilnad i afseende på straffen för olofligt tillgrepp af annans egendom kan jag för min del icke finna konsekvent. Skall man stifta en ny lag i förevarande hänseende, så tror jag att man måste taga steget fullt ut och stadga tjufnadsstraff lika väl för det omkullblasta som för det växande trädet. Dessutom finnas ju många träd på rot, som upphört att växa; och huru skall lagen tillämpas i afseende på dessa! Ett sådant träd är naturligtvis antingen torrt eller

Angående ändring i lagens stadganden om ansvar för skogsåverkan.
(Forts.)

Angående ändring i lagens stadganden om ansvar för skogsåverkan.
(Forts.)

fullmoget, och har således förlorat all växtkraft, och närmar sig tiden till förruttelse; tillgrepp af ett sådant träd skulle således egentligen blifva ansedt såsom åverkan, då Utskottet ju talar endast om växande träd under tjufnadskategorien. Huru man således skall kunna, vid bestämmandet af straffpåföljden, skilja emellan växande och icke växande, men på rot stående träd, är åtminstone för mig ej tydligt och klart i de föreliggande förslagen uttaladt.

Man har sagt, att, om tillgrepp enligt Lag-Utskottets förslag skulle bestraffas såsom tjufnad, man icke skulle kunna färdas genom en skog, utan att utsätta sig för att blifva tilltalad för tjufnad. Jag förstår icke hvad den talare, som yttrade detta, menade med dessa ord, men jag föreställer mig, att han har samma åsigt som i fjor uttalades af Särskilda Utskottet, då man ville göra undantag för resetyg m. m. dylikt, så att den, som af nödfall tillgrepe något af skog, skulle vara saklös. Jag kan icke ens förena mig med den värde talaren i detta hänseende, ty derigenom skulle lemnas allt för stort spelrum för den, som ville tillgripa något af annans skog, då det väl ej är förenadt med större besvär att resa genom en skog än ett slättland på öppen väg. Om jag således reser flera mil i en slättbygd, der skog icke finnes, och derunder råkar att behöfva t. ex. en selpinne eller en stång för att lyfta upp lasset med, och för den skull tillgriper någon af dessa artiklar, som möjligen finnes i min väg, t. ex. af en stängsel, hvaraf skadan blir ytterst ringa, så komme jag att derföre straffas som tjuv, om åtal mot mig göres. Men om deremot Kongl. Maj:ts förslag blir lag, hvartill talaren yrkade bifall, och man derefter tager dessa småsaker af en buske eller ett växande träd, skulle naturligtvis detta icke anses som stöld. Detta är åtminstone icke rätt konsekvent. Jag föreställer mig derföre, att det skulle vara rent af orimligt att genomföra en lagstiftning, som i så hög grad skiljer i straffet för lika straffbara brott.

Vidare säger man, att det skulle blifva alltför många tjufvar, derest Utskottets förslag bifölles. Jag föreställer mig, att denna farhåga snart skulle visa sig vara ogrundad. Om vi blott lyckades få en lag, som klart och tydligt upplyste folket om hvad som bör anses som stöld, skulle densamma helt visst afskräcka från tillgrepp af annans egendom. Om vi betrakta, huru förhållandena i detta hänseende intill närvarande stund utvecklats, finna vi, att i allmänhet icke åtal göres, när tillgreppen äro af så obetydligt värde, att de kunna uppskattas till endast några få öre. Så t. ex., om en person från ett potatesland tager ett potatesstånd för att se huru skörden möjligen kommer att slå ut, eller om han deraf stoppar några potåter i fickan — icke blir han väl åtalad derför. Jag har åtminstone icke hört om talas något sådant fall. Likaså om någon tager från åkern en ärt-skida, icke åtalas han derför. Enahanda blir förhållandet, föreställer jag mig, om en person tager något ris eller löf i skogen. Jag tror ej, att något åtal derför anställes. I allt fall är det icke allenast nödvändigt, utan jemväl rätt och billigt att den, som vill begagna sig af löf och blommor för att dermed pryda sin stuga, vänder sig till skogs-egaren och anhåller om hans tillstånd, hvilket vanligen icke nekas i så obetydliga fall. Om nu än värdet här vid lag icke är stort, är dock

tillgreppet eller brottet i detta fall, enligt min tanke, lika stort som i hvarje annat fall, då tillgrepp af annans egendom eger rum, och bör såsom sådant bestraffas.

Jag hade, för min del, tänkt föreslå, att näst efter § 2 i 20 Kap. borde följa 4 § i 24 Kap., men med följande förändrade lydelse: »Lag samma vare, om man olofligen tager fäldt träd, vindfälle eller annat sådant, som ej till bruk upphugget eller beredt är.» Genom denna förändring blefve lagens bestämmelser mera följdriktiga och jag, för min del, skulle då hafva varit nöjd med lagen. Nu har emellertid inträffat, att Första Kammaren antagit Kongl. Maj:ts proposition. Jag står derföre nu i valet och qvalet, om hvad jag skall göra. För ingen del vill jag dock rösta för den Kongl. propositionen, i händelse saken kommer att afgöras genom votering. Jag vill icke heller göra något yrkande på min framställning, derest densamma icke vinner understöd i Kammaren, ty i sådant fall röstar jag hellre för Utskottets än Kongl. Maj:ts förslag. För den händelse Utskottets förslag skulle vinna denna Kammaras bifall, föreställer jag mig, att, derest icke en sammanjemkning mellan de båda Kamrarnes olika beslut kan ega rum — något som från min ståndpunkt är temligen likgiltigt — frågan för denna gång kommer att förfalla. Skulle åter en sådan sammanjemkning komma till stånd, torde möjligen på samma gång de delar af Utskottets förslag, mot hvilka i afseende å sjelfva redaktionen anmärkningar blifvit framställda, kunna undergå nödiga ändringar och rättelser.

Under sådana förhållanden nödgas jag för närvarande yrka bifall till Utskottets förslag.

Herr Hæggström: För den som vill göra något till skogens skydd erbjudes nu ett godt tillfälle dertill genom att biträda den föreliggande Kongl. propositionen, hvilken redan är af Första Kammaren godkänd. Låt vara att Regeringens förslag, liksom allt menskligt, har sina små svagheter; men genom dess antagande vinnes dock något, hvaraf vi blefve i mistning, derest samma förslag nu förkastades. För min del tycker jag, att det är bättre att vinna något än ingenting. En ledamot af Lag-Utskottet har visserligen tröstat oss med att, om än denna Kammare antog Utskottets förslag, Utskottet derigenom icke skulle vara förhindradt att sedermera framkomma med ett sammanjemkningsförslag, genom hvars antagande möjligen ingenting skulle förloras i sjelfva hufvudfrågan. Jag hemställer dock, om någon verkligen tror, att genom en dylik åtgärd en lycklig lösning af denna fråga skulle kunna vinnas.

Regeringens förslag, som af Högsta Domstolen blifvit godkänt, har Utskottet för sin del icke kunnat i oförändradt skick biträda, utan har mot detsamma framställt flera anmärkningar. Men äfven inom Utskottet hafva åsigtorna i frågan visat sig ganska delade, såsom af reservationerna inhemtas. Och icke ens reservanterne hafva sines emellan kommit öfverens utan delat sig i flera partier med hvar sin från de öfriga skiljaktiga mening. Men icke ens vid dessa 4 till 5 förslag har man stannat, utan en jurist har i Kammaren kalfatrat så väl Regeringens som Utskottets och reservanternes förslag.

Angående ändring i lagens stadganden om ansvar för skogsäverkan.
(Forts.)

Angående ändring i lagens stadganden om ansvar för skogsåverkan.
(Forts.)

Kan någon, med allt detta för ögonen, tro, att antagandet af Utskottets förslag skulle leda till något resultat? Det sammanjemkningsförslag, som i följd deraf Utskottet komme att framlägga, skulle genomgå en skärseld både i denna och Första Kammaren; och slutet på alltsammans blefve troligen rent afslag, hvarigenom vi skulle befinna oss på samma punkt, der vi nu stå. Något sådant vill emellertid icke jag äfventyra, hvarför jag, för min del, yrkar bifall till Kongl. Maj:ts proposition i ämnet.

Herrar *Olof Andersson* i Lyckorna, *And. Andersson* i Smedbyn, *Lundqvist*, *Fahlander*, *Östling* och *Pehr Ericsson* i Wik instämde med Herr *Hæggström*.

Herr *Danielsson*: Ehuru jag gillar den åsigten, att tillgrepp af skog på annans mark numera bör anses såsom intrång icke blott i annans nyttjanderätt utan äfven i eganderätten, och oaktadt jag tillhör en ort, der skogen har ett högt värde, och sådan måste anskaffas genom både skogssådd och skogsplantering, som för sin framgång kräfva ett noggrant skydd, vill jag likväl icke biträda Utskottets förslag, hvilket synes mig vara alltför strängt. Deremot anser jag, att det förslag i ämnet, som i fjor afgafs af Särskilda Utskottet, var mera lämpligt. Då detta Utskott första gången inkom till Kamrarna med utlåtande i frågan, var deri föreslaget att, der värdet af det tillgripna öfverstege 5 R:dr, tillgreppet skulle betraktas såsom stöld eller snatteri, men i annat fall såsom åverkan. Inom Första Kammaren anmärktes häremot, att den föreslagna siffran var för hög, och en återremiss blef följden. I det sammanjemkningsförslag, som derefter inkom från Utskottet, var den siffra, som skulle bestämma arten af detta tillgrepp, föreslagen till en riksdaler. Mot det beslut, Riksdagen då fattade, har nu emellertid Högsta Domstolen haft betänkligheter att framställa; och följaktligen hafva vi frågan här igen.

I likhet med andre talare tror äfven jag, att man icke bör släppa frågan, utan bifalla Kongl. Maj:ts i ämnet afgifna proposition; ty om vi blott komma ett steg at det rätta hållet, så komma vi nog längre. Vi hafva ju nu sett, att Första Kammaren icke varit motsträfvig utan gått oss till mötes, så långt det varit den möjligt; och jag tror således att den tid icke är långt borta, då vi kunna få förberörda siffra lägre bestämd.

Om nu Utskottets förslag bifölles, hvad blefve följden deraf? Icke tror jag, såsom Herr *Wigardt*, att det skulle blifva så många tjufvar. Nej! icke tjufvarnes antal, men väl deras, som för nesligt brott komme att *tilltalas*, blefve stort, ty det är klart, att det tillgripna måste hafva något nämnvärdt värde, för att brottet skall kunna blifva tjufnad eller snatteri, och tillgrepp af näfver eller grenar eller dylikt, som icke är af den myckenhet att det har något synnerligt värde, skulle således likvisst kunna åtalas såsom nesligt brott, hvilket jag tror icke skulle vara med sunda förhållanden öfverensstämmande. Lämpligt vore dock om siffran bestämdes till 5 R:dr för tjufnad och 1 R:dr för snatteri, ty då skulle dessa skogsåverkare afhållas från att fortsätta sitt yrke och vidare skada andras skog.

Mycket vore visserligen att i denna fråga ytterligare andraga; men då jag tror, att Kammarerna kommer att bifalla Kongl. Maj:ts af Första Kammarerna redan antaga proposition, så vill jag inskränka mig till att yrka afslag å Utskottets föreliggande förslag och bifall till Kongl. Maj:ts i ämnet afgifna proposition, på det att vi må kunna komma åtminstone ett steg framåt det rätta hållet i denna lagstiftning, som nu varit så länge före.

Angående ändring i lagens stadganden om ansvar för skogsåverkan.
(Forts.)

Herr Åstrand: Oaktadt Lag-Utskottet i sitt betänkande lemnat en ganska omständlig historik öfver denna frågas gång och utveckling, har Utskottet dock endast skelletterat hvad deri förut förekommit.

Det har varit en lång strid, som ännu icke utkämpats, huruvida det ingrepp i eganderätten, hvarom här är fråga, skulle få betraktas såsom annat olofligt tillgrepp, eller om det fortfarande borde såsom blott åverkan anses. Såsom Herrarne veta, uttalade båda Kamrarna i sin under nästföregående riksdag till Kongl. Maj:t aflättna skrivelse i ämnet den åsigten, att man för dessa slags brott borde på en gång kasta benämningen åverkan öfver bord, och derifrån göra undantag endast för det fall, att värdet af det tillgripna, då detta utgjordes af friskt virke, ej ginge öfver en R:dr, då brottet fortfarande skulle såsom åverkan betraktas, hvilket förslag dåvarande Särskilda Utskottet, med uppoffring af enskilda åsikter i mindre väsentliga delar, framlade såsom ett förmedlingsförslag i följd af Kamrarnes då uttalade fruktan för att taga steget alltför långt. Det oaktadt har Högsta Domstolen, efter pröfning af Riksdagens förslag, icke ansett sig kunna tillstyrka dess antagande obetingadt, utan framkommit med ett annat förslag, hvilket nu i form af en Kongl. proposition skärskådats af Lag-Utskottet och lagts till grund för dess utlåtande. Såsom Herrarne finna, har Lag-Utskottet emellertid skilt sig från Kongl. Maj:ts proposition, och de båda reservanterne uttalat särskilda meningar, afvikande från både Kongl. Maj:ts och Utskottets förslag. Men då hvad i ena eller andra hänseendet kunnat, efter min uppfattning, med skäl erinras mot det ena eller det andra af dessa förslag redan blifvit af föregående talare framhållet, vill jag icke upptaga Kammarernas tid med att åter upprepa detsamma.

Det torde dock få anses såsom ett faktum, att, då man uppställer en viss siffra såsom bestämmande ett brotts karakter, denna siffra, den må sättas högre eller lägre, alltid blifver godtycklig. På det sätt skall man alltid kunna rikta den befogade anmärkningen mot Kongl. Maj:ts proposition, att den, som föröfvat tillgrepp till värde af öfver 15 R:dr, kommer att straffas för tjufnadsbrott, då deremot den, som varit nog lycklig att icke hafva fått värdet å det tillgripna så högt åsatt, icke blir straffad för nesligt brott. Men om äfven denna anmärkning är riktig, återstår likväl nu, enligt min tanke, att få något eller intet. Skulle vi antaga Utskottets förslag, vore det gifvet, att Utskottet skulle försöka att åstadkomma en sammanjemkning, hvilken icke skulle utfalla lyckligt, och, om detta också blefve förhållandet, vore det föga troligt, att Regeringen och Högsta Domstolen till nästa riksdag ändrat åsikter. Om vi således i detta afseende icke förmå att utföra något tryck på Regeringen, så föreställer jag mig, att, om

Angående an-
dring i lagens
stadganden om
ansvar för
skogsåverkan.
(Forts.)

vi antaga Kongl. Maj:ts proposition, det tryck, som genom domare-
maktens ledamöter vid tillämpningen af lagen måste framstå, deremot
snart skall blifva så kraftigt, att Regeringen tager steget fullt ut och
afgifver ett nytt förslag, som går i den vid sista riksdagen uttalade
riktning.

Till försvar för Kongl. Maj:ts proposition har Herr Justitie-stats-
ministern erinrat, att åverkansbrott icke föröfvas till följd af någon
egentlig vilja att skada, utan snarare tillkomma af sjelfsväld. Denna
åsigt kan kan jag dock icke gilla, och jag tror densamma vara full-
komligt oberättigad, i synnerhet om man tager hänsyn till de stora åverkans-
målen i norrländska provinserna, der värdet af det åverkade vida öfver-
stiger värdet af den egendom, som genom samtliga i riket föröfvade
stöder tillgripes. Dessa åverkansbrott föröfvas långt snarare med vilja
än många andra förseelser, hvilka dock stämplas sasom tjufnadsbrott,
såsom då man t. ex. ingår i en trädgård och tillgriper frukt eller
tager några röfvar å en åker, hvilka ingrepp i eganderätten i värde
oftast långt understiga tillgrepp af skog.

I öfrigt tager jag mig friheten att med afseende å hvad Herr
Östergren anfört mot Herr Ribbings reservation, hvilken jag visserligen
för min del icke kan tillstyrka, förklara att densamma icke förtjenar
den erinran, som deremot blifvit gjord. Jag har en alldeles motsatt
uppfattning med honom och anser enebär långt värdefullare än nötter.

Likasom jag i början af mitt anförande yttrade att, derest vi nu
vilja hafva något, vi måste antaga Kongl. Maj:ts proposition, så slutar
jag med att säga detsamma, och, då jag således yrkar bifall till det
Kongl. förslaget, får jag förklara att jag dertill är nödd och tvungen.
I en fråga, sådan som denna, der redan Första Kammaren bifallit Kongl.
Maj:ts proposition, ligger en viss tyngd öfver diskussionen och det är
svårare att lyckas genomdrifva sina åsigter, utan ser man sig tvungen
för att ändock erhålla något att rätta sig efter hvad Första Kammaren
redan gjort. På dessa skäl och ehuru jag fortfarande vidhåller de
åsigter, som blifvit uttalade i Särskilda Utskottets betänkande vid för-
lidne riksdag, får jag, dertill af omständigheterna tvungen, yrka bifall
till den Kongl. propositionen.

Med Herr Åstrand förenade sig Herr *Hans Andersson*.

Herr Lyth: På samma gång jag får tillkännagifva, att jag hyser
samma åsigter, som den föregående talaren och således ansluter mig
till det af förra Riksdagen rörande denna fråga fattade beslut, så måste
jag å andra sidan gifva tillkänna, att jag icke kan komma till samma resultat
som han och antaga Kongl. Maj:ts nu föreliggande proposition. Jag
medgifver väl, att denna proposition, om den skulle blifva lag, må-
hända kommer att verka gagneligt i en del af vårt land, t. ex. i Norr-
land, der stora skogar finnas, men jag anser deremot, att i största
delen af Sverige, der skogarne äro mera medtagna och der vi behöfva
ett starkt skydd för dem, vi icke komma att blifva hulpna med den
Kongl. propositionen, ty vi behöfva skydd för den växande skogen, och
denna blifver icke genom det Kongl. förslaget skyddad. Jag skulle
derföre hafva önskat, att Utskottets förslag kunnat vinna Riksdagens

bifall. Såsom skäl mot detta förslags antagande har man anfört, att den af Utskottet uppställda grunden för olikheten mellan brotten icke är principenligt riktig, och man har vidare sagt, att rättsbegreppen i vårt land för närvarande äro svaga, men jag vill påstå, att de icke blifva klarare om den Kongl. propositionen blefve lag. Så t. ex. skulle det kunna inträffa, att den, som tillgriper tre träd, hvardera i värde af 5 kronor, i södra Sverige, blifver straffad för tjufnadsbrott, då deremot tillgreppet af tre lika stora träd i Norrland, der skogen icke har så högt värde, allenast kommer att anses och straffas såsom åverkan, hvilket är oegentligt och ingalunda kan leda till reda i rättsbegreppen. För min del anser jag, att hvarje sak bör benämnas med sitt rätta namn, men må man derföre icke tro att jag vill hafva lagarne stränga. Jag finner det vara nyttigt, att lagarne äro milda i afseende å brotten, då de första gången föröfvas, samt att, om de fortsättas, strängare medel måste användas. Man har äfven sagt, att brottslingarnes antal kommer att blifva mycket större. Jag tror likväl icke så. Vi hafva nu ganska stränga lagar i andra fall. Det minsta tillgrepp af rofvor eller potates å ett åkerland är t. ex. för närvarande snatteri, men icke tror jag derföre, att i synnerligen många fall personer blifvit befördrade till straff i detta hänseende.

Angående ändring i lagens stadganden om ansvar för skogsåverkan.
(Forts.)

På grund af hvad jag sålunda anfört får jag för min del instämman med Herrar Östergren och Sven Nilsson i Efveröd, samt yrka afslag å såväl Kongl. Maj:ts proposition som Utskottets förslag.

Herr Ehrenborg: Endast några få ord, och detta icke såsom ledamot af Lag-Utskottet, emedan jag då frågan der afgjordes var frånvarande, utan blott såsom ledamot af Kammaren.

Jag instämmer med den förste ärade talaren deri att Utskottets förslag icke är till redaktionen lyckligt, då jag sammanställer 2 § i 20 Kap. med 3 § i 24 Kap.; men detta oaktadt är det för mig klart, att Utskottets förslag har i sak ett stort företräde framför Kongl. Maj:ts proposition. Jag har med uppmärksamhet åhört diskussionen här och jag ähörde äfven en del deraf i Första Kammaren i lördags afton, men jag har icke ända hitintills hört ett enda bevis för giltigheten deraf att, då fråga är om att uppdraga en gräns emellan två så väsentligen olika klasser af förbrytelser som tjufnad och åverkan, denna skall uppdragas i en siffra, som angifver värdet af det tillgripna i stället för i någon kvalitet hos sjelfva förbrytelsen eller i det tillgripna. Siffran 15 R:dr kan väl vara bra såsom nuvarande gräns mellan stöld och snatteri såsom olika *grader* af samma art, tjufnadsbrott, men icke mellan två älddeles olika klasser af förbrytelse. Jag har icke heller hört något enda bevis emot eller någon vederläggning af den orimlighet Utskottet framhållit, att en person kan hela sitt lif igenom gång efter annan tillgripa skog och skogsalster för 15 kronors värde, utan att derföre betraktas annorlunda än såsom en relativt hederlig åverkare, under det en annan, som *en* gång tillgriper för 16 kronor, skall såsom tjuv anses och straffas, eller att, om af 2 personer, hvilka begge undergått bestraffning för t. ex. tredje resan stöld, den ene tillgriper skog för 16 kronor och den andre för 15 kronors värde, den förre skall straffas för 4:de resan stöld med flera års straffarbete men den senare

Angående ändring i lagens stadganden om ansvar för skogsåverkan.
(Forts.)

deremot komma undan med endast några kronors böter. Jag har slutligen icke heller hört någon gifva anvisning på hvad som skall tjena åklagaren till ledning, huruvida han bör åtala ett brott af i fråga varande art, då han ofta nog icke, utan värdering vid vederbörlig domstol, kan bedöma huruvida brottet är att hänföra till tjufnad eller åverkan.

Utskottet står i alla dessa hänseenden på klar grund, emedan det i regeln uppställt en bestämd karaktersskillnad emellan de båda slagen af brott, nemligen å ena sidan växande skog, å den andra skogens döda alster, och Utskottets förslag eger sålunda ett bestämdt företräde härutinnan; men i formen medgifver jag, att detsamma är så dunkelt, att jag har svårt att fatta dess mening. I detta hänseende har Herr Ribbings reservation ett afgjordt företräde, men Herr Ribbing gör en ganska djerf sakförändring vid uppdragande af gränsen emellan tjufnad och åverkansbrott, ty efter hans förslag gör jag mig skyldig till tjufnadsbrott, om jag blott skär af ett stycke af den till fast egendom hörande jorden, eller om jag derifrån tager sten eller sand — detta dock endast i förbigående, i formen har Herr Ribbings förslag som sagdt företräde. För min del har jag uppfattat skillnaden så, att åverkansbrott består deri, att man tillgriper hvad som hör till en fastighet men är af ringa värde eller icke af människohand bearbetadt, men tjufnadsbrott åter tillgrepp af lös egendom. Skogen är ju strängt taget lös egendom, en gröda, svarande inom skogsbruket mot växande säd inom jordbruket, och jemväl i regeln en frukt af människoåtgärd; men de döda alstren gräs och torf, på hvilka intet arbete är nedlagdt, lägger Utskottet riktigt inom åverkansbrotten. Utskottet gör endast undantag för ollon och nötter. Men med det ytterligare undantag från tjufnadsbrotten, som Lag-Utskottets ordförande, Herr Grefve Sparre gjort, och hvilket undantag blifvit ytterligare understödt af Herr Östergren, nemligen i fråga om olofligt tillgrepp af ris, gren och löf, kan jag för min del alldeles icke vara belåten, ty af skogstjufvar äro ett förskräckligt slag just de, som taga grenar och löf. De, som hafva får att föda, hugga nemligen vanligtvis endast bort grenarne från trädet, men qvarlemnna den nakna stammen, och detta är vida skadligare än att taga litet näfver till ett par skor. Efter min uppfattning är således af nu föreliggande fyra förslag Utskottets det bästa, men då jag likväl icke tycker, att redaktionen af detsamma är fullt tillfredsställande, skulle jag i likhet med Herr Östergren gerna rösta för en återremiss, så vida det kunde leda till något resultat, men då någon sammanjemkning icke gerna kan ävägabringas emellan de olika förslagen, när fråga är om två så olika gränsskilnader som å ena sidan ett visst värde och å andra sidan uteslutande objektiva bestämningar hos det tillgripna, skulle ett sådant beslut å Andra Kammarens sida endast blifva en opinionsyttring. Nu anser jag, att, ehuru 20 Kap. § 2 och 24 Kap. § 3 enligt Utskottets förslag icke äro fullt tillfredsställande, så borde vi likväl kunna låta oss nöja dermed åtminstone för närvarande, ty hvad som brister i redaktionen af detsamma blir lätt att afhjelpa vid en kommande riksdag, men hellre än att Kammararen nu antager Kongl. Maj:ts förslag, hellre ser jag för min del att Kammararen afslår båda.

Herrar *And. Persson* och *Johan Jönsson* förenade sig uti Herr Ehrenborgs yttrande.

Angående ändring i lagens stadganden om ansvar för skogsåverkan.
(Forts.)

Herr Nils Petersson: Jag kan icke undgå att erkänna, att, då vid behandlingen af denna fråga vid förra riksdagen Kamrarne derutinnan fattade ett sammanstående beslut, jag för hem från riksdagen med den glada förtröstan, att vi äntligen fått en ny lag i detta för oss så viktiga ämne. Efter hvad Kongl. Maj:ts proposition ger vid handen, har emellertid nämnda förslag, till följd af Högsta Domstolens afstyrkande, icke kunnat af Regeringen antagas. Under sådana förhållanden har jag så väl af diskussionen i frågan vid förra riksdagen, som äfven af densammes behandling inom Lag-Utskottet i år, kommit till det resultat, att man i allmänhet är alldeles för rädd för denna fråga. Jag tror, att man bör taga steget fullt ut så väl först som sist, och detta har äfven diskussionen vid denna riksdag gifvit tillkänna. En ledamot yrkar bifall till Kongl. Maj:ts proposition; en annan yrkar, att Utskottets förslag måtte godkännas; en tredje förordar vissa reservanternes yttrande; en fjerde talar åter för andra reservanternes mening. Detta visar, huru svårt det är att komma till rätta med denna del af strafflagen, som innefattas i 24 Kap. och som kunde benämnas åverkanslagen. Den förste talaren, Herr Östergren, sade, att han ville förena sig uti Herr Grefve Sparres reservation, men ansåg dock, att vinsten deraf skulle blifva helt ringa. Detta beror dock ofantligt uppå, huru man betraktar skogsåverkan; om man betraktar detta brott efter dess skadliga inverkan eller efter värdet af det tillgripna. Skall värdet af det tillgripna vara en måttstock för straffet, så kan det lätt hända, att värdet är mycket ringa, men att deremot skadan för skogsegaren kan vara ganska stor; man kan t. ex. göra mycket stor skada å ett träd genom att hugga af barken på detsamma, ja mera, än om man tager bort hela trädet.

Jag har äfven hört många tala om, att det är af ringa betydelse om man å annans egor tager grenar eller ris. Det kan vara sant under vanliga förhållanden, ty om man tager ris och gren, som ligger på marken, så uppstår deraf ingen skada; men å andra sidan, om man tager så mycket ris och grenar, som i värde uppgår till 15 kronor, så blir i de flesta händelser skadan ganska stor, i synnerhet om man tager ris af granar, ty dessa träd skadas lätt om man huggar af deras qvistar, och på detta sätt kan skada för flera hundra kronor åstadkommas.

Lag-Utskottet har kommit till det resultat, att tillgrepp af ollon och nötter icke skall anses såsom åverkan; men jag frågar, om icke den, som tillgriper sådana saker, bör straffas lika väl såsom snattare, som den som tillgriper ris eller grenar. Det tillgår nemligen så, när ollon tillgripas, att våldsverkarne upplättra i träden och bulta på grenarne för att få ollonen att falla ned, och vid sådana tillfällen kunna träden ganska lätt skadas, åtminstone lika lätt, som när man tager ris och grenar. Det är eget, att man skall hålla så mycket på den lag, vi i detta hänseende hafva; jag vågar påstå, att vi icke komma till något resultat, förrän hela den nuvarande åverkanslagen blir borttryckt ur vår lagbok.

Angående ändring i lagens stadganden om ansvar för skogsåverkan.
(Forts.)

Man har här yrkat på förslaget återremitterande till Utskottet och man har uttryckt den förhoppning, att Lag-Utskottet skall kunna åstadkomma en sammanjemkning mellan Kamrarne, i händelse Andra Kammaren skulle antaga Utskottets förslag. Men denna förhoppning anser jag vara fäfang, ty hvar och en håller väl på sin mening och det lärer väl Lag-Utskottet också göra; och äfven om någon sammanjemkning slutligen skulle inom Utskottet vinnas, så vet jag, huru det går. Utskottet kommer in med sitt sammanjemkningsförslag först mot slutet af riksdagen, och då vet man huru det rätt ofta går med förslag, som icke vinna något bestämdt bifall i Kamrarne.

Man har såsom hufvudsakligt skäl för sin åsigt att behålla kvar åverkanskapitlet anført, att saken ännu icke är i sjelfva folkmedvetandet så mogen, att de särskilda stadgandena om åverkan kunna borttagas. Men då frågar jag: huru länge skall Riksdagen laborera med folkmedvetandet för att komma på det klara med saken? Icke kommer man till detta mål på det sätt, att man ständigt uppskjuter antagande af en lag, som skulle för folket göra fullkomligt klar beskaffenheten af åverkansbrottet. Jag frågar, om folkets existens icke många gånger är lika mycket beroende af produkterna från skogen, som af kläder och föda? Men likväl finnes den skilnad att tillgrepp af de förra kallas åverkan och af de senare stöld eller snatteri; är det då verkligen en så hiskligt stor skilnad mellan dessa slag af brott, och vore det icke vida riktigare att man ströke bort hela åverkanskapitlet?

Ett annat skäl, som ofta framdrages, är, att man icke skall neka den fattige att taga litet ris på sina grannars mark. Det är visserligen sant, att det ej är något farligt att taga litet ris t. ex. i en hage, der skogsväxten ej är så nödvändig, men då kan ju den fattige begära egarens lof att taga ris, och då förfaller ju handlingens egenkap af att vara brottslig. En strängare lag för denna af många ringaktade förbrytelse skulle utveckla folkmedvetandet. Detta är min åsigt, och ehuru jag deltagit i Utskottets beslut utan att reservera mig, så vidhåller jag dock att detta är det rätta. Men som frågan nu står, då Första Kammaren redan antagit Kongl. Maj:ts proposition, så får jag säga, att jag, likasom Herr Astrand yttrade, är »nödd och tvungen» att ingå på det Kongl. förslaget, för att vi åtminstone må få en lag mot de stora tjufvarne, under förhoppning att snart äfven få en sådan mot de små.

Jag får således yrka bifall till Kongl. Maj:ts proposition och afslag å Utskottets förslag.

Häri instämde Herr *Jonas Jonasson* i Gullaboås.

Herr *Hjelm*: Man får verkligen det intryck af här pågående diskussion, att en och samma lag icke är ändamålsenlig för hela vårt vidsträckta rike. Hvad Utskottets förslag först och främst beträffar, kan jag icke, åtminstone för den ort jag tillhör, på några vilkor godkänna detsamma, emedan jag anser, att vi i den nu gällande strafflagen redan hafva tillräckligt många orimliga bestämmelser förut, så att vi icke behöfva än vidare öka deras antal. Hvad åter vidkommer Kongl. Maj:ts förslag, så är jag, i likhet med många andra talare, som

yttrat sig, icke heller belåten med detsamma, ty om Utskottets förslag upptager för mycket, och är olämpligt derigenom, så är Kongl. Maj:ts förslag deremot alldeles för lent, och blifver sålunda på många ställen utan effektiv verkan såsom lag.

Det har från statsrådsbänken yttrats, att åverkan i många fall sker mera af okynne än af vinstbegär. Denna åsigt kan jag för min del alldeles icke biträda, ty ehuru jag tillhör en ort, der skogsåverkan tyvärr ofta förekommer, har jag *aldrig hört*, att det skett af okynne. Det kan väl äfven der en och annan gång inträffa, att det tages litet qvastris eller löf och sådant mera olofligt, men det anses för sådana småsaker, att ingen gör affär derutaf. Om, såsom Kongl. Maj:t i sitt förslag bestämt, värdet af det åverkade skall uppgå till öfver 15 riksdaler, innan man får döma förbrytaren för det vanärande brottet, så blir följden för många orter, att de komma att stanna vid de förhållanden, som nu förefinnas, ty på de orter, der det icke finnes någon annan skog än endast träd af *mindre* dimensioner, hvilka dock ofta huggas, emedan de med fördel säljas utrikes, der blifver det Kongl. förslaget utan verkan derigenom, att skogsåverkane väl kunna hugga så många träd att deras sammanlagda värde uppgår till långt mer än 15 kronor, ehuru hvarje träd i och för sig har ett högst ringa värde, men förhållandet är vanligen, att, om man än olofligen huggit träd till ett värde af 20, ja ända till hundratals kronor, så lyckas det sällan skogsegaren eller åklagaren, om det är kronoskog, att bevisa, att skogsåverkaren huggit mer än högst några få träd, så att från den synpunkten är jag alls icke enig med Kongl. Maj:ts proposition. Nu återstår endast Grefve Sparres reservation. Om icke åklagaren kunde utan skogsegarens samtycke upptaga mål rörande olofliga skogshyggen, då kunde jag hafva gått in på densamma.

Men under sådana förhållanden att åklagaremakten skulle mot skogsegarens vilja, äfven om denne ville förekomma åtal, ega upptaga och måste å tjenstens vägnar upptaga målet, emedan det vore fråga om ett vanärande brott och åtalsrätten följaktligen tillhörde allmän åklagare, kan jag icke vara med om, och det är på grund häraf, som jag icke för närvarande kan ingå på detta Grefve Sparres förslag. Då det emellertid, efter min uppfattning, är nödvändigt, att lagstiftningen, ju förr, dess bättre, med mera allvar ingriper och sätter en gräns för den sig alltmer utbredande skogssköfflingen å annans mark, så mycket mera, som tiden derför långt före detta varit inne, måste jag, i brist på något annat, på något lagom efter behof afpassadt förslag yrka bifall till Kongl. Maj:ts proposition, ehuru med bifogande af ett, snart sagdt, »nödd och tvungen», ty af två eller flera olämpligheter väljer man det rimligheten närmast stående.

Det framhålls af en talare på stockholmsbänken, att barken icke hade något särdeles stort värde. Jag skall med anledning deraf be få upplysa honom, att uti de tjärutillverkande provinserna, derifrån, såsom vi veta, en icke obetydlig export af denna vara eger rum, begagnas granbark till ställbottnar i tjärudalarna eller de gropar der tjäran medelst eld pressas ur veden. Barken af ett träd behöfves för hvarje tunna tillverkad tjära, och deraf kan man lätt föreställa sig, huru mycket bark åtgår för ifrågavarande ändamal, och huru många träd i

Angående ändring i lagens stadganden om ansvar för skogsåverkan.
(Forts.)

Angående ändring i lagens stadganden om ansvar för skogsäverkan.
(Forts.)

sin bästa växttid förstöras för detta ändamål. Nu vill en icke samvetsgrann tjärubrännare ogera taga denna bark på sin egen skog, utan kan han komma åt det, på en annans, emedan icke blott de träd som barken afflås dö ut, utan äfven andra i närheten, och detta till stor mängd, till följd af insekter, som först finna näring på barkade trädens rötter och sedan öfvergå till de friska.

En annan talare framhöll, att furustubbar icke blifvit omnämnda uti något förslag, och, så vidt jag minnes, finnas de icke heller omtalade i strafflagen. Detta gifver mig emellertid anledning att erinra, det dessa stubbar äro uti de ofvannämnda tjäruproducerande provinserna af mycket högt värde, emedan dem förutan någon tjära icke kan tillverkas. Det vore därför önskligt, att äfven för dem lagen stadgade något skydd.

Till sist får jag säga att för min del skulle jag helst se, om man kunde förena sig om det förslag, som Särskilda Utskottet förlidet år framlemnade. efter det frågan då blifvit återremitterad, och som blef Riksdagens beslut; men då detta nu icke kan ske och jag för ingen del kan gilla det förslag, som Utskottet framlagt, lika litet som Grefve Sparres reservation, hvilken dock i min tanke eger ett betydligt företräde framför Utskottets förslag, så finner jag mig, på sätt jag redan yttrat, nödsakad att yrka bifall till Kongl. Maj:ts proposition, i den förhoppning, att det icke skall dröja länge, innan lagen uti ifrågavarande hänseende blir ytterligare skärpt, men till ett lagom af t. ex. ett värde af 5 i stället för 15 kronors värde såsom vanärande.

Herr Jöns Pehrsson: Något vidare ordande i denna fråga synes icke vara behöfligt; men jag vill dock tillkännagifva, att, ehuru Kongl. Maj:ts proposition vidlades af tvänne betydliga brister, jag likväl kommer att rösta för bifall till densamma, för att kunna få någon lösning på frågan, på samma gång jag måste beklaga, att den förra Riksdagens i ämnet fattade beslut icke blifvit lag.

Det visar sig i detta, såsom i många andra fall, att, när personer skola yttra sig öfver en fråga, som de ej hafva praktiskt reda på, resultatet blir derefter. Det förnämsta felet, som, i min tanke, vidlåder Kongl. Maj:ts proposition, består deruti, att det undantager tillgrepp af vindfällen från att bestraffas såsom stöld. Det hände emellertid vid ett tillfälle, att under en enda natt på mina skogar nedblåste till ett värde af icke mindre än 15,000 kronor; och, i händelse nu någon — hvilket dock icke var fallet — skulle hafva tillgripit den nedblåsta skogen, men, i enlighet med det Kongl. förslaget, icke kunnat straffas för stöld, då må jag väl säga, att det icke vore särdeles väl bestäldt med rättvisan.

Den andra bristen, som jag anmärkt mot Kongl. Maj:ts förslag, är den, att jag omöjligt kan få klart för mig, att en boställsinnehafvare skulle kunna straffas såsom tjuf, han må hafva tillgripit aldrig så mycket af boställets skog. Detta är så mycket farligare, som det, åtminstone hvad södra Sverige beträffar, är just på boställsskogarne, som den största skogssköfingen sker. Deremot är rättsmedvetandet der så utpregladt, att man snart sagdt aldrig hör talas om, att enskildas skogar plundras, och för min del har jag aldrig erfarit, att på

de många och vidsträckta skogar, som jag på flera olika håll har, något olofligt tillgrepp af skogen skett. Som saken emellertid nu står, finner jag mig nödsakad att bifalla Kongl. Maj:ts förslag, i förhoppning att de brister, som jag anmärkt emot detsamma, med tiden skola afhjelpas.

Angående ändring i lagens stadganden om ansvar för skogsverkan
(Forts.)

Grefve Sparre: Det är i sanning icke särdeles uppmuntrande att begära ordet i denna fråga, ty Kammaren synes icke lemna någon synnerlig uppmärksamhet åt densamma. Kammaren tycker förmodligen, såsom ofta förut varit fallet med lagfrågor — att den är litet trakig. Jag undrar icke derpå. Men då jag tillhör Lag-Utskottet, ber jag att med några ord få yttra mig öfver de anmärkningar, som här blifvit gjorda. De fleste talare hafva sagt, att, ehuru vi hafva allt möjligt att invända mot den Kongl. propositionen, böra vi likväl antaga densamma, för att åtminstone få *någon* förändring. Ja, en talare på östgötabänken har till och med sagt, »att de många olägenheter, som måste blifva en följd af förslaget antagande, skola tvinga vederbörande att framkomma med ett riktigt förslag.» Detta är i sanning ett egendomligt sätt att stifta lagar: göra dem sådana, att vederbörande tvingas att komma med något bättre. Jag har likväl icke den erfarenhet härutinnan att sådant går så lätt. Jag tror tvärtom, att, om man antagit en lag, om också bristfällig, så tycker icke representationen rätt om, att man inom kort tid kommer med ett nytt förslag. Jag tror sålunda, att vi göra klokast uti att göra lagen så bra som möjligt, *innan* vi antaga den. Jag skall således tillåta mig att visa de oegentligheter, som förekomma i det Kongl. förslaget. Till att börja med, om Herrarne skulle vilja skrifva t. ex. ett afverkningskontrakt på en skogsmark, i följande form: § 1. »Jag tillåter Grefve Sparre att på min skog i den eller den trakten afverka *all* skog, som der finnes;» och i 2 §: »jag tillåter samme man att å den skogen fälla trän, som hålla 4 tum i toppen;» Om, säger jag, någon tog sig före att skrifva ett sådant kontrakt, så skulle litet hvar undra hvad meningen vore dermed: först säga, att man får fälla *alla* träd och sedan, att man äfven får fälla dem, som hålla så och så mycket i toppen.

Eller, om Herrarne uppgöra ett afverkningskontrakt, der det heter: »jag tillåter den och den, att å min park fälla alla träd, som hålla mera än 8 tum 20 fot från roten;» och i nästa §, att samma person må dersammastädes fälla alla trän, som hålla 10 tum på lika afstånd ifrån roten. Da är ju andra § inbegripen uti den första. Om det i 1 § af den Kongl. propositionen står, »att hvar, som stjal gods eller penningar öfver femton riksdaler, straffes för stöld;» och sedan i 2 §, att »den, som å skog eller mark, deri han ej eger del o. s. v. olofligen tager träd, eller, af växande träd, ris, gren, näfver, bark, löf, bast, ollon eller nötter; varde, ändå att han det icke bortfört, straffad såsom för stöld, der värdet går öfver femton riksdaler,» så frågar läsaren: Hvarföre ställa detta i 2 §, när det redan innefattas i 1 §? Det är felaktigt, att skrifva en lag så, att människor icke kunna begripa den. Jag hemställer vidare till Herrarne litet hvar, om I kunnen förstå förslaget och icke behöfven läsa om det fyra å fem gånger, innan I fatten detsamma. Detta är ett väsendtligt fel. mine Herrar, ty en lag

Angående ändring i lagens stadganden om ansvar för skogsåverkans.
(Forts.)

bör vara enkel och tydlig, så att folk i allmänhet kan begripa den. De stadganden om ollon och nötter och dylikt, som förekomma både i 20 Kap. 2 § och 24 Kap. 3 §, tyckas visa, att de måtte vara märkvärdigt viktiga artiklar, dessa ollon och nötter m. m., som behöfva förekomma på två ställen i samma lag. Jag påstår, att detta icke är sättet att skriva lagar, och att Herr Ribbings förslag till redaktion af lagen har ett väsendtligt företräde, att det är enkelt, att 24 Kap. 3 § der blir ett undantag från den i 20 Kap. 1 § uppställda allmänna regel och att man slipper detta upprepande af ett. Detta i fråga om redaktionen.

Beträffande innehållet ber jag att få göra en anmärkning. Alla hafva här uttalat den önskan, att genom allvarsamma straffbestämmelser få bot emot de skogsåverkningar, som nu pågå. Här vid lag innehåller propositionen, att, om man tillgriper af växande träd till värde af öfver femton riksdaler, då straffas man för tjufnad; men om det tillgripna i värde icke öfverstiger femton riksdaler, blir det vid hvad det är, d. v. s. åverkans. Jag ber härvid att få erinra först och främst derom, att i den ojemförligt största delen af landet mycken skog måste tagas, innan det stiger till femton riksdaler. Tjufven blir icke heller fast för allt hvad han tager eller faller, utan vanligen blott för en ringa del deraf, och jag påstår, att icke en skogstjuf af hundrade blir fast för att hafva tagit för mera än femton riksdalers värde. I vanliga fall blir nemligen åverkaren fast blott för ett eller annat träd, men äfven flera sådana öfverstiga ej i värde 15 kronor. Jag hörde nyss en talare omnämna, att han köpt ett tusen stör, barkade och fullständigt förarbetade, för 15 kronor. Då så är förhållandet, hvad värde tro väl Herrarne nämnden i en häradsrätt skulle åsatt samma virke, då det ännu stod på rot? Man skulle således kunna fälla flera tusental af sådana smärre träd, innan man komme till nämnda belopp. Är det på det sättet vi skola finna denna allvarsamma bot emot tillgrepp af våra skogar och omhulda våra skogsplanteringar, så att tusentals träd kunna nedhuggas utan annan påföljd än åverkansbot, blott värdet af det huggna ej öfverstiger 15 kronor? Är detta det mål, vi böra eftersträffa och den förmån som väntas af Kongl. Maj:ts förslag? En annan anmärkning med afseende på den Kongl. propositionen gäller konsekvensen deri. 2 § stadgar: »Den, som å skog eller mark, deri han ej eger del eller den han ej innehafver eller eger rätt att nyttja, olofligen faller träd, i uppsat att trädet eller något deraf sig eller annan tillägna, eller, i sådant uppsåt, olofligen tager, af växande träd, ris, gren, näfver, bark, löf, bast, ollon eller nötter; varde, ändå att han det icke bortfört, straffad såsom för stöld, der värdet går öfver femton riksdaler.» I dessa fall straffas således gerningsmannen såsom för stöld. Hvad är då straffet för stöld? Jo, enligt 1 §, *straffarbete i högst sex månader*. Vidare tillägger samma 2 §: »Går det ej öfver femton riksdaler, vare lag, som i 24 Kap. sägs.» Hvad straff stadgar då 24 Kap. i detta fall? Jo, böter till belopp af högst ett tusen kronor eller fängelse i högst sex månader samt, om synnerligen försvärande omständigheter förekomma, *straffarbete i högst ett år*. Om någon således tillgriper skog till värde *öfverstigande 15 kronor*, straffas han han för stöld med *högst sex månaders* straffarbete; men om det till-

gripnas värde endast går till 15 kronor eller derunder, straffas han såsom för åverkan, således mildare, men straffet kan blifva *straffarbete i ett år*. Lag-Utskottet har åtminstone bort påpeka de brister, som det ansett vidlåda detta förslag. En tredje anmärkning är den, hvilken en föregående talare här biträdt: att en allmän åklagare, som eger befogenhet och skyldighet att åtala tjufnadsbrott, men saknar sådan rätt med afseende på åverkan, oftast skulle stanna i villrådighet, huruvida ett tillgrepp af skog kunde af honom åtalas, enär det för honom är omöjligt att på förhand förutse, hvad värde det tillgripna af nämnden åsättes. Anställer han emellertid åtal och nämnden förklarar det tillgripna icke öfverstiga 15 kronors värde, så riskerar ju åklagaren att få vidkännas alla kostnaderna af rättegången. Icke lärer väl vara skäl så lagstifta, att en allmän åklagare icke blott icke uppmuntras utan tvärtom afskräcker från att åtala brott!

Angående ändring i lagens stadganden om ansvar för skogsåverkan.
(Forts.)

Jag tror således, att, om man verkligen vill åstadkomma en förändring till det bättre i detta hänseende, om man vill att tillgrepp af träd skall betraktas såsom tjufnad, bör man vara konsekvent, och således anse sådant tillgrepp såsom *stöld*, om värdet öfverstiger 15 kronor, och såsom *snatteri*, om värdet är ringare. Eller finnes något skäl, hvarföre tillgrepp af träd i en planteringshage, der man nedlagt mycket både penningar och arbete för att i framtiden erhålla skog, skulle straffas lindrigare än tillgrepp af annan egendom. Hafva vi ej kommit så långt, att vi inse att en ung skogspark har stort värde, och att den gamla åsigtan, att tillgrepp af skog vore att betrakta endast såsom ett intrång i nyttjanderätten, måste upphävas? Och är ej tiden då inne att vidtaga en lagförändring, hvarigenom oloflig skogsåverkan stämplas såsom tjufnad? Önska vi en sådan förändring och vill lagstiftaren gifva en rätt riktning i detta afseende åt folkmedvetandet, så bör han akta sig att lemna en felaktig sådan, hvaraf förbrytaren kunde draga den slutsats: tillgriper jag skog, öfverstigande i värde 15 kronor, straffas jag som tjuv; men håller jag mig blott något derunder, anses ej denna förbrytelse såsom tillgrepp. Skulle ej dylikt hafva till följd att folket fortföre med åverkansförbrytelserna i den förhoppning, att det tillgripna ej skulle åsättas det högre värdet? Och härigenom skulle ju lagstiftaren i sin mån bidraga att underhålla den fordna uppfattningen i folkmedvetandet.

Af det anförda torde klart framgå, att Kongl. Maj:ts proposition i ämnet icke bort af Utskottet lemnas utan anmärkning. Jag hvarken vågar eller har lust att längre upptaga Kammarens tid på denna sena timma för att utförligare behandla frågan, helst jag är öfvertygad, att hvar och en af Kammarens ledamöter redan bestämt sin mening i frågan. Jag inskränker mig derföre att med afseende på 1 § i 20 Kap. yrka bifall till Herr Ribbings reservation, hvarigenom Kamrarne visserligen skulle stanna i olika beslut, men följden häraf blefve ju blott att Utskottet finge söka sammanjemka de olika meningarne, hvarför jag ej ser något hinder. Jag kan nemligen ej dela Herr Ehrenborgs åsigt att en sådan sammanjemkning skulle vara omöjlig. Vi hafva ju nyligen sett ett prof härpå, då Lag-Utskottet framlade och Riksdagen godkände ett förslag till sammanjemkning af de olika beslut, i hvilka Kamrarne stannat i fråga om ändring af vissa §§ i Sjölagen, och detta

Angående ändring i lagens stadganden om ansvar för skogsåverkan.
(Forts.)

oaktadt divergensen i de olika meningarne der var betydligt större än med afseende på den nu föreliggande Kongl. propositionen och Herr Ribbings reservation. Om Kammaren biträdde denna reservation, skulle derföre ett resultat möjligen kunna vinnas och frågan hade då ej helt och hållet fallit.

Beträffande redaktionen af Utskottets förslag har jag samma anmärkning som emot den Kongl. propositionen och kan derföre icke för min del tillstyrka antagandet af detta förslag. I fråga om 3, 6 och 7 §§ i 24 Kap. skiljer jag mig från Herr Ribbing endast så tillvida, att jag, ehuru tillgrepp af växande träd enligt min åsigt bör såsom stöld betraktas, anser att tillgrepp af ris, grenar och löf icke böra hänföras till tjufnadsbrott utan fortfarande endast såsom åverkan bestraffas, och detta af skäl, som i min vid utlåntandet fogade reservation äro angifna.

Jag instämmer således till alla delar i Herr Ribbings reservation med afseende å 20 Kapitlets 1 och 2 §§, men yrkar bifall till min reservation angående 3, 6 och 7 §§ i 24 Kapitlet.

Herr Bäckström: För min del kan jag ej godkänna Utskottets föreliggande förslag, då enligt detsamma tillgrepp af skog äfven af ringare värde skulle anses såsom tjufnad. Det allmänna rättsbegreppet hos den stora massan af folket är ännu ej så utveckladt; ty det har alltid varit vanligt och är det ännu, att backstugusittare och inhyses-hjon få opåtaladt hemta sitt bränsleförråd å skog, som tillhör den mark, der de äro boende. Egarne till skogen betrakta ej sådant tillgrepp såsom tjufnad och anse sjelfva billigt att de, som fått tillstånd att bo på deras egor, å dithörande skog taga hvad de nödvändigt behöfva. Sker åverkan i stort deremot och ej blott för att fylla egna behof, utan af vinstbegär, då är det en annan sak, hvilken behöfver väl beaktas. Af Skogsstyrelsens berättelse för år 1873 har jag inhemtat, att åverkansförbrytelser föröfvas i oroväckande grad och jag tror derföre att ett korrektiv häremot är nödvändigt. Då den Kongl. propositionen i ämnet innehåller ett sådant, och då jag icke kan gå in på att åverkan af skog till mindre betydligt värde skall straffas såsom tjufnad, så yrkar jag afslag å Utskottets förslag och bifall till Kongl. Maj:ts ifrågavarande proposition.

Herr Hörnfeldt: Det har mer än en gång visat sig i denna Kam-mare, att, i fråga om skogslagstiftning, tankarne varit stridiga hos representanter från olika delar af landet och så tyckes äfven förhållandet vara i afton. Hvad särskildt beträffar Norrland, hvarinom jag har mitt hem, får jag bekänna, huru besynnerligt det än må låta, att det ingalunda är öfverensstämmande med folkets föreställningssätt att anse tillgrepp af en buske eller en knippa ris såsom stöld. Under sådana förhållanden tror jag, att det vore att gå alltför brådstörtadt till väga, om man antog Lag-Utskottets förslag, en åtgärd, som utan tvifvel skulle mötas lindrigast sagdt med ovilja och leda till de mest beklagliga följder, åtminstone i Norrland, och det just på grund af nyss antydda föreställningssätt. Jag tror derföre, att Kongl. Maj:ts förslag är, såsom ett öfvergångsstadgande, vida att föredraga framför Utskot-

tets, helst det förra icke går ut på att bestraffa mindre skogsförbrytelser såsom stöld, utan endast afser att stäffa det så väl å Kronans som enskildas skogar rådande ofoget att olofligen afverka en massa trävirke. Enär Kongl. Maj:ts förslag, hvilket, efter mitt omdöme, bör åtminstone till en början vara tillräckligt att hejda det tygellösa tillgreppet af skog, som företrädesvis i Norrland länge egt fritt spelrum, således förer närmare till målet än Utskottets förslag, får jag yrka bifall till den Kongl. propositionen och afslag å Utskottets förslag i de delar detsamma strider mot den förra.

Angående ändring i lagens stadganden om ansvar för skogsåverkan.
(Forts.)

Herr *And. Andersson* i Torp instämde med Herr Hörnfeldt.

Herr *Malmberg*: Ehuru jag helst sett, att det Särskilda Utskottets förslag från föregående riksdagen nu förelegat till afgörande, är jag likväl tillfreds med Kongl. Maj:ts nu afgifna proposition i denna riktning. Man har derigenom tillmötesgått det allmänna rättsmedvetandet, då man i Strafflagen infört en §, som stämplar tillgrepp af skog såsom stöld. En föregående talare har redogjort för de Norrländska förhållandena och då jag ej längre vill upptaga Kammarrens tid, inskränker jag mig till att instämma med honom och yrka bifall till Kongl. Maj:ts proposition.

Herr *Per Nilsson* i Kulhult: Ehuru många talare redan yttrat sig i frågan, och tiden är långt framskriden, kan jag, vid det förhållande att jag är representant för en skogsbygd, icke underlåta att i korthet yttra några ord. Jag hade verkligen trott att Utskottet kunnat framkomma med ett annat förslag, mera öfverensstämmande med det Särskilda Utskottets vid 1874 års riksdag; men, då så ej skett, utan Lag-Utskottets förslag är i väsentliga delar afvikande från det särskilda Utskottets förslag, och jag hört åtskilliga anmärkningar, i synnerhet af Herr Östergren, med hvilken jag i hufvudsak vill instämma, riktas emot det nu föreliggande betänkandet, samt fråga icke är om annat än antagande af endera detta eller Kongl. Maj:ts förslag, för att få ett lagstadgande som något så när tryggar eganderätten härutiinnan, kommer jag att rösta för det senare, oaktadt jag icke till alla delar kan gilla detsamma. I den ort jag tillhör förekomma lyckligtvis sällan stora skogsstölder, och om några sådana begås och åtalas, sker det merendels å boställslägenheter, dels af brukare och dels af andra personer, som göra sig skyldiga till dylika brott.

Jag yrkar bifall till Kongl. Maj:ts förslag.

Herr *Per Nilsson* i Espö: Herr Talman! Jag skulle helst velat gifva min röst åt Lag-Utskottets förslag, emedan detta uttalar en verklig rättsprincip, då fråga är om ditt och mitt. Men då efter nuvarande förhållanden någon utsigt, åtminstone vid denna riksdag, icke finnes för detsammans framgång och en del talare påyrkat annat beslut än Kongl. Maj:ts proposition, för att Utskottet skulle blifva i tillfälle att sammanjemka åsigterna och åstadkomma ett bättre resultat, så, oaktadt vi så nyligen, i fråga om förslaget till förändringar i Sjölagen, haft ett exempel på Utskottets förmåga att sammanjemka, betvivlar

Angående ändring i lagens stadganden om ansvar för skogsåverkan.
(Forts.)

jag, att det nu skulle lyckas Utskottets ledamöter att blifva eniga om några bättre grunder, att döma efter de afgifna reservationerna och de yttranden, som här blifvit fälda. Jag kan således ej biträda något yrkande om återremiss eller något annat än bifall till Kongl. Maj:ts proposition, oaktadt nämnda proposition, sådan den nu finnes, ej kan hafva någon egentlig verkan, der sådant är nödvändigt och af behovvet påkalladt.

En talare från Norrland yttrade från denna plats, att man ej kunde stifta lika lagar för ett så vidsträckt land som vårt. Jag kan ej fatta ett sådant yttrande, utan tror att man likaväl i Skåne som i Norrland har en lika uppfattning och förstår att göra skilnad på mitt och ditt, antingen man har skog i öfverflöd eller i ringa mån. Hufvudfrågan är ej att skydda några ris och buskar, utan att erhålla en lag, som skyddar för sjelfsvåld å den växande skogen, men detta vinnes ej med Kongl. Maj:ts proposition.

I skoglösa trakter börjar man med att plantera träd utmed hus och vägar, men då träden stå i sin vackraste fägring kommer ofta sjelfsvåldet och sönderbryter dem och då är det af nöden att en lag finnes, som bestraffar ett sådant tilltag såsom tjufnad.

Hvad beträffar Kongl. Maj:ts proposition, är den verkligen ett steg emot målet, då den stadgar att skogsåverkan skall straffas såsom stöld, då värdet öfverstiger 15 kronor. Då detta är en början och man der har etablerat satsen att skogsåverkan skall straffas såsom tjufnad, så yrkar jag på denna grund afslag å Utskottets förslag och bifall till Kongl. Maj:ts proposition, emedan, när man skall stifta nya lagar på nya grunder, det är nödvändigt att gå lugnt och försigtigt tillväga, och då i förevarande Kongl. proposition den satsen erkännes, att skogsåverkan till ett värde öfverstigande 15 kronor skall straffas såsom tjufnad, torde det ej räcka många riksdagar förrän steget tages fullt ut.

Jag anhåller således om bifall till Kongl. Maj:ts proposition.

I detta anförande instämde Herr *Christen Assarsson*.

Herr Nordenfelt: Jag anser för min del Kongl. Maj:ts proposition så väl principiellt oriktig, — hvilket också, om jag eljest rätt uppfattat Hans Excellens Herr Justitie-statsministerns yttrande i början af sammanträdet, blifvit af regeringen erkänt — som ock i tillämpningen föranleda betänkliga olägenheter af den beskaffenhet, som blifvit antydd af den förste talaren på stockholmsbänken och af en talare från Göteborg. Då jag icke heller kan gilla något annat af de nu föreliggande förslagen och ej heller finner någon fara vid att lagförändringen ännu någon tid undanskjutes, så måste jag stanna vid att yrka afslag å så väl Kongl. Maj:ts proposition som Utskottets förslag.

Herr Fahlén: Jag har begärt ordet endast för att instämma med dem, som yrka bifall till Kongl. Maj:ts proposition, och vill i korthet redogöra för de skäl, som föranledt mig dertill. Jag tror icke att föreställningen i det allmänna folkmedvetandet ännu vunnit den stadga, att den är mogen att emottaga en lag, så radikal som Lag-Utskottets förslag, utan jag håller före, att den skulle mottagas med stort miss-

nöje äfven i Norrland, ty der anser man det ej för något brott att taga en börda ved och det skulle utan tvifvel väcka stor ovilja, om man derfor skulle straffas för stöld eller snatteri allt efter värdet af det tillgripna. Det är tillfölje deraf som jag anser, att Kongl. Maj:ts proposition mycket väl kan af Riksdagen antagas; ty jag anser, att Kongl. Maj:ts proposition egentligen afser mera omfattande skogsåverkan, som äfven jag i första hand räknar såsom tjufnadsbrott, och så vidt jag känner förhållandena inom den ort jag tillhör, har man der icke haft så stor olägenhet af den mindre åverkan, vid hvilken man här inom Kammaren fästat så oändligt stor vikt, som icke mer af den större och mera omfattande åverkan. För min del tror jag ock, att om vi nu få genomförda de strafflagsbestämmelser Kongl. Maj:ts proposition innehåller, vi åtminstone för närvarande böra vara tillfredsställda, och visar det sig sedan otillräckligt, så är ju Riksdagen oförhindrad att skärpa straffbestämmelsen för den mindre åverkan.

Här har af flera talare blifvit framhållet, att åklagaren skulle blifva förhindrad att åtala, emedan han kunde känna sig oviss, om det åverkades värde öfverstege 15 kronor; men jag tror icke, att detta förhållande är af synnerlig vikt, ty utvägen att utreda värdet å det åverkade bör nog kunna försigga utan några större svårigheter.

Jag får på grund af hvad jag sålunda anfört vördsamt hemställa om bifall till Kongl. Maj:ts proposition.

Herr *Näsman* förenade sig med Herr *Fahlén*.

Herr *Liss Olof Larsson*: Jag hade icke ämnat begära ordet, sedan jag redan instämt med Herr *Carl Ifvarsson*; men jag finner mig nu föranlåten att bemöta Herr *Grefve Sparres* anförande, hvori han nämnde, att han icke hört någon inom Kammaren vilja antaga Kongl. Maj:ts förslag af annat skäl än att man vore tvungen att göra det, ehuru ingen i sjelfva verket vore belåten med den Kongl. propositionen. Det är i anledning häraf, jag begärt ordet för att uttala min synnerliga belåtenhet med Kongl. Maj:ts proposition och särskildt uttrycka min tacksamhet för, att man deruti gått till väga med så mycken varsamhet.

Medan jag har ordet, vill jag framställa några anmärkningar i öfrigt mot hvad Herr *Grefve Sparre* anförde. Han sade nemligen, att man icke kunde få se något besynnerligare förslag till lag i ämnet, än Kongl. Maj:ts proposition, och han framställde såsom ett jmförligt exempel, huru oegentligt det skulle vara att i ett afverkningskontrakts första punkt upplata *hela* skogen till afverkning, men i en annan punkt åter medgifva afverkning endast till sådana träd, som hålla fyra tum i topp. Att detta vore en orimlighet, är då visst, ty något träd, som håller fyra tum i toppen, känner jag icke till; men han menade förmodligen vid ett visst afstånd från roten.

Om det nu skulle förefinnas någon orimlighet i Kongl. Maj:ts proposition, så träffas Herr *Grefvens* eget förslag af samma anmärkning; ty i 1 § af 20 Kap. strafflagen föreslår han, att, om man tillagnar sig något, som hör annan till, bör detta betraktas lika med tjufnad; men om jag läser vidare i hans förslag till 3 § af 24 Kap., så gör äfven han der atskilliga undantag af ris, gren, löf med mera,

Angående ändring i lagens stadganden om ansvar för skogsåverkan.
(Forts.)

Angående ändring i lagens stadganden om ansvar för skogsöverkan
(Forts.)

som kan tillgripas, utan att man betraktas såsom tjuf. Vidare sade han, att man icke kunde göra folk till tjuvar för tillgreppet af ris, bast och sådana småsaker; men jag kan icke förstå annat, då jag läser Grefvens eget förslag, än att man efter dess lydelse kan blifva tjuf för mycket mindre än hvad han sjelf undantagit från stöldstraff i 24 Kap. Om man t. ex. olofligen plockar bär eller borttager en sten från annans mark, så drabbas man af samma öde som för tillgrepp i allmänhet. Då han sålunda har velat komma ifrån en småsak, har han fastnat på en annan. Han erinrade vidare derom, att man enligt Kongl. Maj:ts lagförslag i ämnet kunde, utan att blifva tjuf, tillgripa skog till så högt värde som 15 kronor, och att man flera gånger kunde taga skog för så högt värde utan att blifva straffad. Detta är dock icke alldeles så riktigt, ty man bör dervid äfven beakta, att enligt Kongl. Maj:ts förslag kan man likaledes för tillgrepp till ett mindre belopp straffas med ända till 1,000 kronors böter, fängelse i 6 månader eller till och med straffarbete i ett år och detta är väl icke att gå straffri. Nu vågar jag icke yttra mig om sjelfva redaktionen af det föreliggande lagförslaget; men för min del tror jag att, då detsamma först efter noggrann granskning inom Högsta Domstolen blifvit för Riksdagen framlagdt, de väsendtligaste felen blifvit undanröjde; åtminstone torde man vara ursäktad, om man anser Kongl. Maj:ts proposition vara ett lika godt lagförslag som den ärade reservantens.

Jag hemställer vördsamt om afslag å Utskottets förslag och bifall till Kongl. Maj:ts proposition.

Grefve Sparre: Emot hvad den siste ärade talaren yttrade, vill jag endast erinra, att han påtagligen icke förstått hvad jag sagt. Jag har endast yttrat, att då i 1 § af Kongl. Maj:ts proposition stadgas, att den, som stjälar gods och penningar öfver femton kronor, dömes för stöld och i 2 § af samma förslag: den som olofligen tager af växande träd, ris, grenar etc. varde, ändå att han det icke bortfört, straffad såsom för stöld, der värdet går öfver femton kronor, detta är en omsägelse af hvad som redan i 1 § blifvit sagt; och den sålunda föreslagna lydelsen af 2 § är helt och hållet öfverflödig. Det var ock i anledning häraf jag framhöll exemplet af ett afverkningskontrakt, som i en paragraf medgäfve afverkning å *alla* träd, och i en annan paragraf afverkning af sådane som höllo 9 tum 20 fot från roten. Då jag tillåter afverkning af alla träd, så har jag ju redan intagit dessa. Likaså, om jag i 20 Kap. 1 § bestraffar *allt tillgrepp* såsom stöld, behöfver jag ej i 2 § upprepa att tillgrepp af träd är stöld. Jag anser således oriktigheten ligga deruti att enligt Kongl. Maj:ts proposition 2 § af 20 Kap. — såsom ock Herr Ribbing tydligt ådagalagt — *innefattas* uti den 1 § af samma kapitel.

Det undantag från regeln, som förekommer i 24 Kap., angifves uti den första paragrafen, hvari tillägges: »der ej annorlunda här nedan stadgadt är eller gerningen är såsom annat brott efter denna lag straffbar.»

Jag vill emellertid icke längre taga Kammarens tid i anspråk, då min reservation, som i de flesta delar ansluter sig till Herr Ribbings, tillräckligt framhåller mina åsikter i frågan.

Herr Statsrådet Berg: Den fråga, som nu föreligger, har redan öfverfyrt på dagordningen. Att densammans lösning hitintills icke kunnat åvägbringas har uppenbarligen sin grund i den olika uppfattning, som i folkmedvetandet gjort sig gällande om straffbarheten af s. k. skogsåverkan. Så länge icke i detta medvetande ingått öfvertygelse derom att olofligt tillgrepp af den genom naturens egen alstringsförmåga uppvuxna skogen bör anses och bestraffas lika med olofligt tillgrepp af lös egendom, (penningar eller gods), så länge måste helt naturligt lagstiftaren, äfven om han hyser en motsatt åsigt, ändock tveka att borttaga den karakterskillnad, som nu förefinnes mellan dessa båda slags brott. Emellertid har, synnerligen under sednare tiden, tänkesättet i detta afseende otvifvelaktigt förändrat sig. Det allmänna rättsmedvetandet synes nu fordra att skogsåverkan icke längre bör betraktas mildare än annat tillgrepp, men detta gäller dock egentligen endast de svårare, men ej de ringare arterna af åverkan, och det torde således kunna ifrågasättas, om det allmänna tänkesättet ännu är moget att taga steget så långt ut som Lag-Utskottet velat. Om man än är ense derom att all sådan åverkan, hvilken liksom tjufnadsbrott i allmänhet har i vinningslystnaden sin rot, bör straffas såsom stöld, torde dock, såsom vi under aftonens diskussion hört, meningarne ännu vara delade, huruvida äfven sådan afverkning af skogsalster, som har sin grund icke i vinningslystnad, utan i lättsinne, oförstånd eller möjligen oriktig uppfattning af det värde, skogsegaren sätter på vissa af skogens alster, bör stämplas med det vanärande namnet af tjufnad. Lag-Utskottet har själf i motiverna yttrat, att lagarne måste, derest de skola motsvara sitt ändamål, derest de skola aktas såsom uttryck af det rätta, lämpas efter folkens uppfattning om hvad som är rätt. Med denna grundsats, hvars sanning ingen lär bestrida, låter sig emellertid ej förena, att med tjufvaansvar belägga sådana handlingar, hvilka af det allmänna rättsmedvetandet för närvarande anses ganska oskyldiga, såsom t. ex. att vid vandring genom en skog skära sig en käpp, sätta litet löf i hatten eller medtaga något sådant för att dermed kläda en majstång eller smycka sitt hem, och tiden synes således ej vara inne att vidtaga en så sträng lagstiftning som Lag-Utskottet förordat. Att det allmänna tänkesättet icke är moget för en dylik lagstiftning har här från flera håll blifvit under diskussionen vitsordadt. De af herrarne, som midsommartiden vistats i hufvudstaden hafva säkerligen iakttagit huru hela skaror af lustvandrare vid den tiden från stadens omgifningar återvända hem med bundtar af löf och blommor, och huru nästan alla ångbåtar äro klädda med löf, som sannolikt tagits från annans mark. Om nu en åklagare i dylika fall uppträdde och alla de, som föröfvat en dylik ringare åverkan, blefve dömda för tjufnadsbrott, männe sådant af det allmänna folkmedvetandet skulle gillas eller anses såsom en nödig gärd åt rättvisan?

Frågan gäller således nu huruvida det allmänna rättsmedvetandets fordran om tjufvaansvar å den, som föröfvar gröfre åverkan — den verkliga skogstjuften — må kunna uppfyllas, utan att man på samma gång behöfver stämpla såsom stöld äfven sådana mindre brottsliga handlingar, hvilkas beläggande med en dylik vanärande påföljd skulle

Angående ändring i lagens stadganden om ansvar för skogsåverkan.
(Forts.)

Angående ändring i lagens stadganden om ansvar för skogsåverkan.
(Forts.)

af folket uppfattas såsom orättvist. Detta är den uppgift, som skall lösas och om man icke vill eller tilltror sig kunna, utan att begå en sådan orättvisa mot den allmänna uppfattningen hos en stor del af befolkningen, belägga all slags åverkan med straff såsom för tjufnadsbrott, så finnes det, så vidt jag förstår, icke någon annan utväg än att bestämma en viss gräns emellan den gröfre och den lindrigare arten af nämnda brott, och denna gräns, till grund för hvilken beklagligt nog — jag medgifver det — måste läggas det olika värdet af det tillgripna, kan således — det ligger i sakens natur — ej undgå att blifva i mer eller mindre mån godtycklig. Enligt Kongl. Maj:ts förslag sammanfaller den dock med det värde, genom hvilket brottsligheten af det olofliga tillgreppet i lagen är olika karakteriserad såsom stöld eller snatteri. Då sistlidet års Riksdag till Kongl. Maj:t ingick med en underdånig anhållan om ändring i lagstiftningen rörande straffet för åverkan, utgick äfven Riksdagen från den åsigten, att tillgrepp af ringare värde fortfarande skulle befrias från stöldansvar, och ehuru detta förslag, hufvudsakligen af formella skäl, ej ansågs kunna vinna nådigt bifall, förefanns dock icke för Kongl. Maj:t någon anledning att, med frångående af nämnde åsigt, gå så långt i stränghet som Lag-Utskottet, enligt hvars förslag hvarje tillgrepp af skogens alster, deras värde må vara huru ringa som helst, skulle såsom stöld eller snatteri straffas. Jag tror så mycket mindre att detta kan vara välbetänkt, som åverkans straffbarhet inträder redan på ett tidigare stadium än stöldens, nemligen äfven i det fall då det tillgripna ännu icke blifvit från stället bortfördt. Och just i denna omständighet ligger förklaringsgrunden, hvarför Kongl. Maj:t *icke*, såsom en ärad talare ifrågasatt, låtit åverkansbrottet infalla under den allmänna beskrifningen på stöld i första §:n. I § 2 så väl af Utskottets som Kongl. Maj:ts förslag såges nemligen att den som tillgriper der nämnda skogens alster skall straffas såsom för tjufnad, »vare sig han bortfört det tillgripna eller ej». Utifriggreppet *stöld* ingå deremot, som bekant, såsom ett väsentligt kännetecken, att den, som begått tjufnaden, skall hafva satt sig i besittning af det tillgripna, eller rättare försatt egaren ur besittning af detsamma. Om den definition, som den af mig åsyftade talaren förordat, blefve antagen, skulle således tvekan lätt kunna uppstå, huru den som fällt ett träd, i afsigt att tillegna sig det, men ännu icke hunnit bortföra detsamma, skulle dömas. Då härtill kommer att, såsom förut blifvit erinradt, åverkan hittills alltid ansetts och äfven framdeles i viss mån skulle hafva en väsentlig karaktärsskilnad från ett tillgrepp i vanlig mening, synes mig det rättaste vara, att, såsom i Kongl. Maj:ts förslag skett, i en särskild lagparagraf upptaga de fall, i hvilka åverkan skall såsom stöld betraktas. I den redaktion af förslaget, som blifvit af den nyssnämnde talaren förordat, har man deremot sökt att genom en omskrifning af första paragrafen göra densamma tillämplig äfven på åverkan; men, såsom en annan talare nämnt, mycket svåra förvecklingar skulle derigenom i tillämpningen framkallas. Den t. ex. som i en annans skog plockat litet bär eller tagit något annat der växande, som ej finnes vare sig i 20 eller 24 Kap. Strafflagen omnämndt såsom förbjudet att tillegna sig och hvilket således hvar och en hittills ansett sig kunna utan risk att straffas ens för åverkan sätta sig i besittning

utaf, skulle i så fall blifva ådömd tjufnadsstraff. Att emellertid åtskilliga oegentligheter måste uppstå derigenom att värdet af det tillgripna lägges till grund för straffbarheten, vill jag, såsom redan är nämnt, ej förneka, men sådana kunna ej undvikas huru man än skrifver lagen, så vida man icke vill utsätta sig för den ändå större oegentligheten eller rättare sagdt orättvisan att utsträcka ansvaret för stöld eller snatteri till *alla* tillgrepp af skogens alster, och således äfven till sådana mindre värdefulla, hvilkas tillagnande enligt det allmänna tänkesättet anses såsom en ganska oskyldig och alldeles icke vanfrendande handling.

De antydde olägenheterna synas mig ej heller vara så stora, som man här sökt framhålla.

Så torde t. ex. den anmärkta svårigheten för allmänna åklagaren att afgöra huruvida ett skogsåverkansbrott hörde under hans beifran icke vara af någon synnerlig vikt. Misstager han sig nemligen om värdet af det tillgripna och på grund deraf åtalar brottslingen, så leder åtalet, så vida det skett med målsegarens begifvande, ej till någon menlig påföljd, ty brottslingen dömes ju i alla fall, om nödig bevisning förefinnes, för åverkan. Har deremot förlikning blifvit med målsäganden träffad eller denne ej bryr sig om saken, förefinnes ingen anledning för åklagaren att uppträda, förr än han gjort sig förvissad att brottet kan till tjufnad hänföras. Lika litet synes mig de emot förslaget i öfrigt gjorda anmärkningar kunna leda till någon verklig olägenhet, men jag vill ej upptaga den redan långt framskridna tiden med att härom vidare mig yttra.

Herr C. A. Larsson: Den nästföregående ärade talaren på statsrådsbänken har, så vidt jag kan derom döma, så klart och tydligt visat fördelarne af Kongl. Maj:ts förslag framför Lag-Utskottets, att jag tror att Kammarerna gerna kan godkänna den Kongl. propositionen. Jag för min del måste åtminstone rösta för henne. Af den ärade talarens anförande framgick nemligen alldeles otvetydigt att det är Kongl. Maj:ts afsigt att, om möjligt, hämma det s. k. baggböleriet; och vinnes det målet genom bifall till det Kongl. förslaget, så tror jag att Kammarerna med godt sanvete kan underskrifva detsamma. Jag var äfven att börja med af samma åsigt, men en lagkunnig ledamot af mina kamrater här vid riksdagen gjorde min öfvertygelse något vacklande genom påståendet, att baggböleriet, det Kongl. förslaget till trots, fortfarande skulle kunna komma att florera, så att t. ex. den, som ville baggböla i större skala, endast behöfde lega en mängd arbetare, som hvarje dag under en längre tid afverkade hvardera nagra få träd, utan att för brottet kunna drabbas af något strängare straff än såsom för åverkan. Jag blef dock genom hans bevisning ej fullkomligt öfvertygad om riktigheten af hans åsigt — ty jag trodde ändå att det var omöjligt att hans mening vore den rätta — och, som sagdt, Herr Statsrådet Berg har genom sitt anförande nyss gjort det för mig alldeles klart att åverkan, på detta sätt och i denna omfattning bedrifven, skall såsom stöld straffas. Vid sådant förhållande måste jag för min del tillstyrka bifall till Kongl. Maj:ts förslag, och detta så mycket

Angående ändring i lagens stadganden om ansvar för skogsåverkan.
(Forts.)

heldre som jag är fullt öfvertygad derom, att, om detsamma ej godkännes, något annat förslag för närvarande antagligen ej vinner Kongl. Maj:ts bifall — något som torde framgå ganska tydligt af de anmärkingar, med hvilka Högsta Domstolen beledsagat den nu ifrågavarande propositionen. Jag hemställer derföre till de ärade ledamöter af Kammaren, hvilka yrkat afslag å Kongl. Maj:ts förslag och bifall till Lag-Utskottets eller någon af reservationerna, om de icke skulle vilja förena sig om antagandet af den Kongl. propositionen.

Härmed förklarades öfverläggningen angående författningsförslaget i dess helhet slutad.

Med afseende å beskaffenheten af de yrkanden, som blifvit gjorda, ansåg Herr Talmannen sig böra framställa särskilda propositioner rörande hvar och en af de paragrafer i 20 Kap. Strafflagen, hvilka uti det föreliggande författningsförslaget voro berörda, samt derefter angående de föreslagna ändringarne i 24 Kap. af samma lag; och upptog alltså Herr Talmannen, efter erinran att den af Utskottet för 1:a § i 20 Kap. föreslagna lydelse vore ordagrant öfverensstämmande med det i Kongl. Maj:ts proposition framlagda förslag, nu först de meningar, som förekommit beträffande denna första paragraf, å hvilken, i enlighet med dessa meningar, Herr Talmannen derefter gaf propositioner dels på bifall, dels på afslag, dels jemväl på yrkandet att, med afslag å Utskottets förslag, den lydelse för ifrågavarande paragraf, som Herr Ribbing i sin reservation föreslagit, måtte varda af Kammaren godkänd; och enär den förstnämnda af dessa propositioner besvarades med öfvervägande ja, hade Kammaren således antagit Utskottets, med Kongl. Maj:ts nådiga proposition öfverensstämmande förslag till lydelse för meranämnde paragraf.

Hvad vidare anginge 2 § i 20 Kap., hade rörande densamma under öfverläggningen yrkats dels bifall till Utskottets förslag, dels att, med afslag derå, den lydelse för paragrafen, som Kongl. Maj:t föreslagit, måtte godkännas, dels afslag å så väl Utskottets som Kongl. Maj:ts förslag, dels ock slutligen att Kammaren måtte godkänna den i Herr Ribbings reservation föreslagna redaktionen af denna paragraf. Efter upptagande af nämnda yrkanden, förklarade Herr Talmannen sig anse röstöfvervigt förefinnas för bifall till Kongl. Maj:ts förslag. Votering blef emellertid begärd, i anledning hvaraf, och sedan till kontraposition antagits yrkandet på afslag å så väl Utskottets förslag som jemväl det af Kongl. Maj:t framlagda, en omröstningsproposition af följande lydelse nu uppsattes, justerades och anslogs:

Den som, med afslag å Lag-Utskottets i Utlåtandet N:o 9 framlagda förslag till lydelse för 2 § i 20 Kap. Strafflagen, bifaller motsvarande § i Kongl. Maj:ts proposition,

röstas Ja;

Den det ej vill,

röstas Nej;

Vinner Nej, är såväl Utskottets förslag till ifrågavarande § som jemväl förslaget i den Kongl. propositionen af Kammaren afslaget.

Omröstningen företogs i vanlig ordning och utföll med 134 ja mot

18 nej; och hade Kammarerna alltså beslutit i enlighet med ja-propositionens innehåll.

Angående ändring i lagens stadganden om ansvar för skojssäcerkan.
(Forts.)

I afseende på 16 § i 20 Kap. hade samma yrkanden blifvit gjorda som rörande 2 §; och beslöt Kammarerna, efter det propositioner gifvits i öfverensstämmelse med dessa yrkanden, att, med afslag å Utskottets förslag till lydelse för nyssberörda 16 §, godkänna samma paragraf sådan densamma i Kongl. Maj:ts nådiga proposition blifvit föreslagen.

Beträffande 3 och 4 §§ i 24 Kap. hade yrkats: 1:o bifall till Utskottets förslag; 2:o afslag derå och bifall i stället till det förslag Kongl. Maj:t framställt; 3:o afslag å så väl Kongl. Maj:ts som Utskottets förslag; och 4:o att med afslag å Utskottets förslag, så vidt det rörde ifrågavarande paragrafer, den lydelse för 3, 6 och 7 §§ i senast omförmälda kapitel af Strafflagen, som i Grefve Sparres reservation blifvit föreslagen, måtte vinna Kammarernas godkännande. Sedan Herr Talmannen upptagit dessa yrkanden och enligt dem gifvit propositioner, blefvo 3 och 4 §§, sådan lydelsen för dessa §§ upptagits i Kongl. Maj:ts nådiga proposition, af Kammarerna godkända.

Vidkommande slutligen den af Utskottet föreslagna författningsrubriken, blef samma rubrik, hvilken var lika lydande med det förslag dertill, som Kongl. Maj:t framställt, af Kammarerna godkänd. Och hade följaktligen genom de beslut, som fattats rörande det nu genomgångna författningsförslagets särskilda delar, Kammarerna, med afslag å Utskottets förordningsförslag i hvad detsamma skiljde sig från det i Kongl. Maj:ts proposition framlagda förslaget, bifallit sistnämnde förslag oförändradt

Kammarernas ledamöter åtskildes kl. $\frac{3}{4}$ 11 e. m.

In fidem
H. Husberg.
